

Rajski Ujlság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GOVI SAD, KRALJA PETRA ULICA 80. I. EMELET
Telefonszám: 21-87, éjjel 20-58.
SZUBOTICA: Kralja Aleksandra 9. sz.

DELBAČKA

Noviszád, 1930. évi február hó 16.

VASARNAP

XI. évfolyam

40. szám

A normandiai polgármester bejelentését fontosnak tartják a Kutjepov-ügyben

Kutjepov tábornok elrablói Normandián át szöktek ki Franciaországból

Párisból jelentik: A Kutjepov ügygel kapcsolatban egy normandiai polgármester azt a bejelentést tette, hogy január 26-án, a tábornok eltűnése napján, egy sűrű autót látott a Trouvilleba vezető úton haladni. A rendőrség a bejelentést kételkedően vette tudomásul, mert kiderült, hogy aznap délután egy környékbeli birtokos hajtott arra meggyiszinü kocsiján, a soffőr mellett egy vadász ült. A rendőrség feltevése szerint ezt a vadászt nézhette a polgármester párisi rendőrnek.

A polgármester most újabban, határozottan megismételte bejelentését. Már csak

azért sem tévedhetett — mondja bejelentésében — mert azt a birtokost jól ismeri, arra haladó autóját látta is, ez azonban ebéd előtt volt, míg a gyanús sűrű autó ebéd után robogott el az úton. Az autó hátsó ülésén három ember ült, a középső, aki öszülő szakállt viselt, eszméletlen állapotban dőlt hátra az ülésen. A szemközti kis ülésen egy párisi rendőrruhát viselő ember foglalt helyet. A sűrű automobil nyomában egy vörös taxi haladt.

Nyilvánvaló, hogy a polgármester leírása a legfontosabban ráillik arra a két autóra, amely a tábornok elrablásánál szerepelt.

Egész Európában megszűnt a hideg

A depresszió terjeszkedése folytán mindenütt enyhe az idő

A kontinentális maximum az északi nagy depressziós rendszer terjeszkedése folytán leszorult a Fekete tenger és Kiszázia vidékére, miközben az enyhe légáramlás északon is általánossá lett.

A hideg már Oroszországban is megszűnt,

csak a Kárpátokban maradt vissza a hideg centruma, ez is azonban már enyhülőben van. A légnyomás ilyenkénti eloszlása következtében Európa nyugati részén az idő némileg csapadékosra fordult.

Hazánkban az időjárás nem mutat lényegesebb változást, az idő mindenütt derült, nappal meleg s éjjel hűvösebb. Egyes

helyeken a hőmérséklet, a nappali kisugárzás folytán, 8—10 fokra is emelkedett. A meteorológiai megfigyelések szerint

nyugatról növekedő felhőzettel és csapadékhajlammal további enyhülés várható.

Noviszádon tegnap szép, enyhe és derült idő volt. A reggeli hőmérséklet még egy fokkal a fagyponthoz alatta volt, a déli órákban azonban plusz 4 fokig emelkedett. Az ország többi részében is szép és derült idő volt, csak Szlovéniában valamivel hűvösebb az idő s a hőmérséklet a fagyponthoz körül ingadozik.

Eddig tizenkét titkos alkoholgyárat fedeztek fel Newyorkban

Newyorkból jelentik: Az a nagyarányú akció, amelyet a prohibíciós rendőrség emberei napok óta folytatnak Newyorkban, már eddig is tizenkét titkos alkoholgyár felfedezéséhez vezetett. A titkos gyárakban eddig több mint ötezer gallon

whiskyt foglaltak le. Tegnap Brooklynben felrobbant egy ház. A vizsgálat megállapította, hogy ebben a házban is titkos alkoholgyár volt és a robbanás a gyárban történt.

Egy francia újság védelmet követel a szovjet propagandája ellen

Párisból jelentik: A Figaro tegnapi számában éles támadást intéz a szovjet ellen. Ha pestis tör ki Ázsiában, vagy ha kolera fenyegeti Európát — írja a lap — a civilizált népek megteszik a szükséges intézkedéseket. Miért nem védekeznek hasonló módon a bolsevizmus leprája ellen, amely a lelkeket fenyegeti elpusztulással.

Miért tűrik, hogy a nyugati államokban a kommunisták lapokat, bizottságokat, sejteteket létesítsenek, amelyek Moszkvától kapott utasításra végzik aknamunkájukat. — Nincs-e jogunk megvédeni — kérdi a lap végül — a világ civilizációját, erkölcsi életét és szellemi kincsét?

A spanyol király rendeletet irt alá a nemze gyűlés feloszlatásáról

Madridból jelentik: A tegnapi spanyol minisztertanács után, amely késő este végződött, a belügyminiszter közölte a hírlapírókkal, hogy a minisztertanács megállapította a polgári kormányzók névsorát. A névsort nyomban közzé teszik, mihelyt a király jóváhagyta. A községi és megyei hatóságokat február 25-én alakítják meg. A minisztertanács foglalkozott a munkanélküliség kérdésével és megvitatta, milyen rendszabályokkal lehetne elkerülni a munkanélküliséget. A spanyol király rendeletet irt alá a nemzetgyűlés feloszlatásáról.

Tízévi börtönre ítélték Vajda Vojvoda román belügyminiszter merénylőjét

Bukarestből jelentik: A törvényszék tíz évi börtönbüntetésre ítélte Avram Goldenberget, aki Vajda Vojvoda belügyminiszter ellen 1929 október 5-én merényletet kísérelt meg. Az ítélet bünsnek mondja ki Goldenberget megkísérelt gyilkosság büntetében és jogtalan fegyverhasználat miatt. Goldenberg az ítélet kihirdetésekor így kiáltott fel: „Polgári igazságszolgáltatás! Éljen Szovjetország!” A törvényszék Goldenberget ezért a felkiáltásért, a törvényszék gyalázása címén külön hathavi börtönbüntetésre ítélte.

Az athéni szent szinodus aszovjet keresztényüldözése ellen

Athénből jelentik: A szent szinodus tiltakozó levelet intézett a Népszövetséghez, amelyben közbelépését kéri a szovjet keresztényüldözés ellen.

Első ülését tartotta tegnap a noviszádi szokolegyesület

Tegnap este fél kilenc órakor tartotta meg alakuló ülését a szokolegyesület újonnan megválasztott igazgatósága. Az ülést dr. Jovánovics Toma nyitotta meg, aki nagy beszédben vázolta a jugoszláv királyság szokoljának működését és jelentőségét. Beszédében rámutatott arra, hogy milyen nagy jelentősége van a jugoszláv szokolnak az ifjúság nevelése szempontjából is, majd az egyesület hathatós támogatására hívta fel az egyesületet. Az elnök végül bejelentette, hogy a noviszádi szokolegyesület résztvesz a beográdi nagy szláv szokolzetlen.

Öt hónap alatt 202 templomot zártak be Oroszországban

Moszkvából jelentik: Hivatalos kimutatás szerint, a múlt esztendő októbere óta a mai napig, hatósági rendeletre 202 templomot zártak be Szovjetország területén.

Két hét alatt másfélmillió dinár értékű koronabont szállítottak be a noviszádi városi adóhivatal pénztárába

Valóságos üzlet fejlődött ki a koronabontokkal, amelyeknek árfolyama ezidő szerint 70 dinár körül mozog

Megírtuk annakidején, hogy a pénzügyminiszter rendelete értelmében a hátralekös állami adókat a husz százalékos koronabontja viszont olyanok vannak akiknek niszteri rendelet értelmében ez az adófizetési mód

csak két hónapi időtartamra érvényes,

ugy hogy a fizetési terminus március tizenhetedikén jár le. Tekintettel arra, hogy rengeteg olyan adófizető van, akinek nincsen koronabontja viszont olyanok vannak, akiknek van koronabontjuk és nincs adóhátralékuk,

valóságos tözsdeláz hatalmasodott el és kereskedelem indult meg a koronabontok beszerzése körül.

Vannak üzletek, amelyek a száz dinár értékű koronabontokat hetven dináros árfolyamon számítják, ez az összeg azonban napról-napra változik és Beogradban hatvanégy dinárért is kapható a száz dinár értékű koronabont. Sokan azonban spekulatív szempontból még nem vásárolják meg a koronabontokat, mert azt hiszik, hogy március elseje után,

amikor a határidő lejárt már közeledek, sokkal olcsóbban kerülnek forgalomba a koronabontok, mint eddig.

A noviszádi városi adóhivatal ez alkalommal is ismételtén figyelmezteti az adóhátralekosokat, hogy március tizenhatodikáig annál is inkább fizessék be adótartozásaikat, mert a megállapított terminuson túl

az állam már semmiféle kötelezettséget nem vállal az adófizetőkkel szemben.

Az adóhivatal ez alkalommal felszólítja az adófizetőket, akik bontokkal fizetik ki adótartozásaikat, hogy egyidejűleg egyenlitsék ki önkormányzati adótartozásuknak megfelelő részét (bánsági, községi pótdadó, iparkamarai, tűzoltóadó stb.) ezeket azonban csak készpénzben lehet fizetni.

Tekintettel arra, hogy az adófizetés Noviszádon bizonyos késcdelemmel történik, a noviszádi városi adóhivatal nyomatékosan figyelmezteti az adókötelezetteket, hogy adóikat mielőbb rendezzék, mert a pénzügyminisztertől utasítás érkezett, hogy minden hátralekót kiméletlenül hajtsanak be. A városi adóhivatalban egyébként két hét alatt másfélmillió értékű bont szállítottak be az adófizetők.

A noviszádi rendőrség már hatodik napja köztisztasági razziákat rendez

Eddig háromszáz feljelentés érkezett a rendőrségre különböző köztisztasági kihágások miatt

Mint ismeretes, az üzletek zárójáról szóló rendelet, valamint az élelmiszerüzorsora letöréséről szóló törvény szigorú intézkedéseket tartalmaz arra vonatkozólag is, hogy az élelmiszerek árusítói, kötelesek üzleteiket a legnagyobb tisztaságban tartani és ezért a rendőrség évente többször is köztisztasági razziákat rendez, hogy az üzletek tisztántartását ellenőrizze.

A noviszádi rendőrség

hétfőn kezdte meg a köztisztasági razziát és nagy apparátussal fogott hozzá a munkához.

A várost több kerületre osztották és az ellenőrzést három rendőrkapitány és három tisztiorvos végzi. Az ellenőrző bizottság az összes élelmiszerárusító üzleteket, vendéglőket, kávéházakat, borbélyüzleteket és pékműhelyeket meglátogatta és ez alkalommal

több helyen olyan szomorú állapo-

tokat talált, hogy az illetők ellen eljárást kellett indítani.

Néhány noviszádi borbélyüzletben is sok kifogásolni valót talált a bizottság, úgy hogy a razziá befejezése után külön szabályrendeletet fog kiadni a borbélyüzletekre vonatkozólag.

Ezzel szemben nagy meglepetést keltett, hogy a vendéglőket és kávéházakat mindentől a legnagyobb rendben találták és nem esett kifogás alá a pékműhelyek és a pékműhelyek tisztasága sem. Annál kétségbeejtőbb azonban a noviszádi uccák állapota és e tekintetben

a rendőrség a legszigorúbb intézkedéseket fogja foganatosítani a köztisztasági vállalkozó ellen

aki az utóbbi időben egyáltalában nem tördök az uccák köztisztaságával. Megállapí-

tást nyert továbbá, hogy a járdák is botrányos állapotban vannak, ámbár a városi szabályrendelet világosan kimondja, hogy a járdák tisztaságáról a háztulajdonosok kötelesek gondoskodni, a legtöbb esetben azonban ez nem történt meg. A rendőrség tehát minden egyes esetben eljárást indít az illető háztulajdonosok ellen. Tegnapig egyébként háromszáz kihágási feljelentés érkezett a noviszádi rendőrséghez a tisztaság be nem tartása miatt.

A sztariheceji Vöröskereszt Egyesület évi közgyűlése

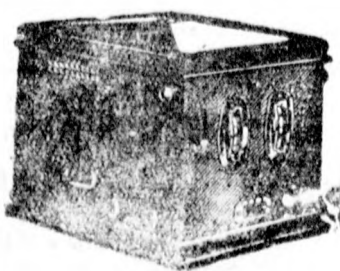
Sztarihecejeiről jelentik: A napokban tartotta meg a sztariheceji Vöröskereszt egyesület évi tisztújító közgyűlését a városi háza tanácsstermében. A közgyűlést dr. Popovics Milan elnök nyitotta meg, üdvözölte a megjelenteket, majd felolvasta a Vöröskereszt egyesület központi vezetőségének üdvözlő táviratát. Hadnagyev Dimitrije titkár hosszabb beszédben számolt be az egyesület múlt évi munkálkodásáról. A beszámolót dr. Popovics Milan elnök magyar nyelven is tolmácsolta. Tatács Szima pénztárosi jelentéséből megtudjuk, hogy az egyesület múltévi bevétele 18.270.79 dinárt tett ki, kiadás 12.445 dinár volt, az egyesület vagyonának összértéke 32.605.07 dinárt tett ki. Ugy a titkári mint a pénztárnoki jelentést a közgyűlés egyhangúlag tudomásul vette. A felügyelőbizottság nevében Radoszavljevics Vladimírnek tett jelentést arról, hogy a bizottság az elszámolásokat rendben találta s így megadható a felmentvény a régi vezetőségnek. Ezután megejtették a választásokat, egyhangúlag. Elnök lett dr. Popovics Milan járásorvos, választmányi tagok lettek: dr. Popovics Milané, özvegy Vissy Károlyné, Zdzanski Konstantinné, Szmik Gyuláné, özvegy Valdner Józsefné, dr. Nagy Sándorné, Tatács Alekszandra és Tatács Krisztina uróné, Vukovics Radovan főszolgabíró, Markovics Vojislav ezredes, Sztepanov Jovan kerületi főesperes, Zorics Nikola gimnáziumi igazgató, Petljanszki Ivan tanító, Galkanovics Vera tanárnő, Hadnagyev Dimitrije tanító, Glozsanszki Milos nagyiparos, Tatács Szima könyvelő, Galetin Dusan asztalos, Grujics Milivoj gazdálkodó, dr. Lazics Emil, dr. Varró János és dr. Vujiics Dusan orvosok, Davidovac Milenko aljegyző, Radoszavljevics Vladimír ayomdatulajdonos, Dabics Janko kereskedő, Goszpodinacs ki Branko ügyvédjelölt. A felügyelő bizottság tagjai: Radoszavljevics Vladimírnek, Hadnagyev Dimitrijenk és Helkics Dusan tanító lettek.

A közgyűlés végül elfogadta a jövő évi költségvetést, ami után a közgyűlés véget ért.

— Szobrot állítanak Bácsban Petár királynak. Bácsból jelentik: A múlt év őszén Bácsban bizottság alakult meg azzal a céllal, hogy Petár király emlékét megörökítendő, Bács főterén szobrot emeljenek Petár királynak. Ebben az ügyben a napokban érkezett meg a kabinetiroda átírata, amelynek értelmében öfelsége a király megengedte, hogy Bácsban a megholdogult nagy királynak szobrot emeljenek. A szoborbizottság a napokban fogja az akciót megindítani, hogy a gyűjtés minél eredményesebb legyen.

— A becskeréki mészárosok küldöttsége a rendőrségi előjárónál. Beeskerékről jelentik: A becskeréki mészárosok képviselőtében péntek délután küldöttség kereste fel dr. Dimitrijevic Tiho-mir rendőrségi előjárót. A küldöttség nevében Cvetkov Milorad egyesületi titkár ismertette a mészáros ipar helyzetét és számszerű adatokkal kimutatta, hogy a becskeréki mészárosok kevés haszonnal dolgoznak és keresetük nem lépi túl a megengedhető, tisztas kereskedelmi haszon határát. Cvetkov beszédére a főkapitány válaszolt és kijelentette, hogy fenntartja az árdragítás vádját, mert más városokban ugyanolyan élőállat árak mellett lényegesen olcsóbb a hus, mint Beeskeréken. Egyébként az ügy a járásbíró előtt van, ahol a mészárosoknak alkalmuk lesz védekezésük ismeretetésére.

Börtönre ítélt sikkasztó. Az oszjeki törvényszék kétévi börtönre ítélte Skrbics Petar volt vukovári dohánnyövedéki bérlőt, aki jogtalanul eltulajdonított magának 160 ezer dinár értékű dohányneműt és cigarettapapírt.

TELEFUNKEN 31. W.

az 1930-as év szenzációja

Főképviselet:

ALTERNO - RELAIS

NOVISAD, MŰSZAKI VÁLLALAT • Tel. 24-14, 24-87

Naponta több száz ember kap ingyen ebédet a szubotici Dobro Delo népkonyháján

Szuboticáról jelentik: A Dobro Delo szubotici jótékonyági egyesület munkája a legutóbbi hetekben mindjobban kiszélesedett olyannyira, hogy a jótékonyági egyesület tagjai programot dolgoztak ki arra, hogy a város összes szegényeit állandó segítyezésben és ételmezésben részesíti. Az egyesület vezetői tagjaiból bizottság alakult, amely önzetlen munkával látogatja sorra a szubotici kereskedőket és új tagokat gyűjt a jótékonyági egyesület számára. A Dobro Delo a lakosság jótékony támogatásával elfogja érni azt, hogy nem lesznek koldusok a város utcáin, mert a szegények és inségesek az egyesülettől kapják meg a támogatást.

A Dobro Delo egyesület egyik bizottsága Maszloviics Dusan volt főispán nejeinek vezetésével legutóbb újabb 113 tagot szerzett az egyesületnek, akik állandó adományokkal teszik lehetővé a Dob-

ro Delo jótékony munkáját. A bizottság tagjai Radics Mica, Csirics Zorka, Makszimovics Mária, Miladinovics Ilonka, Gavanszki Ljubica és Petrovics Milosné valóban igen sokat tettek a humánus cél érdekében. Azok a kereskedők, akik a Dobro Delo tagjai sorába lépnek táblácskát kapnak az egyesülettől és mentesülnek a koldusoknak való adakozás alól.

A Dobro Delonak négy konyhája működött az elmúlt hónapokban, a konyhákat fontos és közérdeklő okok miatt egyesíteni kellett, hogy az esetleges visszaéléseknek elejét lehessen venni. A Dobro Delo új, nagy központi konyhája a Harambasicseva utcában van és azon több száz szegény embert részesítenek minden nap segélyben. A Dobro Delo élelmiszer adományokon kívül rövidesen ruhával is elfogja látni a szegényeket.

Ezen a héten harminchat munkás indult el Franciaországba keramiai gyárimunkára

Tömegesen jelentkeznek a francia bevándorlási bizottság noviszádi irodájánál

A Reggeli Ujság néhány hét előtt jelentette, hogy a francia bevándorlási bizottság zagrebi központja Noviszádon is fiókirodát létesített, amelyet Jurisics Antal, a munkásbörze volt tisztviselője vezet. A fiókiroda a Munkásotthon egyik helyiségében meg is kezdte működését, még pedig nagyon eredményesen, mert azóta állandóan tömegesen jelentkeznek olyan munkanélküliek, akik Franciaországba szeretnének kimenekülni, hogy ott foglalkozást kapjanak. Az iroda vezetősége a Reggeli Ujság útján is figyelmezteti a jelentkezőket, hogy

ne keressék fel az irodát minden alkalommal, hanem várják meg az iroda értesítéseit, amelyet egyrészt levélben, másrészt pedig a sajtó útján hoz tudomásukra a munká-alkalmakról.

Értesülésünk szerint egyébként ezen a

héten ismét harminchat munkást indított el az utra Franciaországba, ahol keramiai gyárakban nyernék elhelyezkedést. A munkások nagyrésztével feleségük és hét kis-korú gyermek is elindult. A férfiak minimális napi bére 35 frank, az asszonyoké 17, a leányoké pedig 26 frank. Ezzel szemben az étkezés a gyár kintinjában naponta csupán kilenc frankba kerül, a lakásért pedig havi hat frankot kell a munkásoknak fizetniük.

Az elmúlt héten mezőgazdasági munkákra husz személy indult el Franciaországba, ahol az egyes gazdaságokban mint mindenek helyetkednek el. Ezek a munkások 220 frank havi fizetést, lakást és teljes ellátást kapnak. Most van folyamatban a családi munkások csoportjának kiegészítése is. Ez a csoport akkor indul el, ha összesen 50 család jelentkezik.

...

Február 20-án nagy ünnepség keretében iktatják be az új szubotici evangélikus lelkészt

Szuboticáról jelentik: A szubotici evangélikus hitközség a Szántó Róbert elköltözésével megüresedett szubotici evangélikus lelkészi állásra Sostarec Ferenc légrádi lelkészt választotta meg.

Sostarec Ferenc lelkész február 19-én érkezik Szuboticára és foglalja el lelkészi állást. Az új lelkész beiktatására nagy ünnepségekkel készül a szubotici evangélikus hitközség. Az ünnepségek programját már ki is dolgozták, amely szerint az új lelkész fogadtatásán az összes evangélikus hívők részt vesznek. Február 19-én délután öt órakor az evangélikus egyháztanács üdvözlő Sostarec Ferenc lelkészt, aki utána részt vesz a nőegylet teadélutánján, hogy az evangélikus hívek megismerkedhessenek új lelkészükkel.

Sostarec Ferenc fogadtatására a szubotici evangélikusok alkalmi dalárdája Gerber kántor karnagy vezetésével több ünnepi dalt tanul be, a hitközség megbízottai pedig a jövőhéten fogják meghívni Szubotica város polgármesterét, a rendőrség főnökét, a katonai hatóságok vezetőit és a

más vallások papságát. A beiktatáson jelen lesz dr. Popp zagrebi püspöki adminisztrátor, magát a beiktatást pedig Jahn Jakab egyházmegyei esperes végzi. Az ünnepségre már is több vidéki evangélikus lelkész bejelentette részvételét.

A lelkész nélkül maradt szubotici evangélikus templomban Sostarec Ferenc beiktatásáig vidéki vendéglelkészek tartottak istentiszteleteket vagy Sovári Zoltán egyházi felügyelő tartott felolvasást az evangéliumból és vallási elmélkedéseket tartott.

A lelkész beiktatásának részletes, teljes programját a napokban dolgozza ki az evangélikus hitközség.

Letartóztatott esaló. A vinkovcei rendőrség letartóztatta Sztanosevics Milan 24 éves szerbiai születésű fiatal embert, aki Vinkovcin régi szerb husz dináros bankjegyekkel manipulált, amelyek tudvalevően meglepően hasonlítanak a mostani százdináros bankjegyekre Sztanosevics betért néhány vinkovcei üzletbe, amelyekben valami csekélységet vásárolt, régi husz dinárossal fizetett és úgy adtak vissza mintha százdináros bankjeggyel fizetett volna. Ily módon megkárosított Vinkovcin négy kereskedőt, néhányat még előbb Oszijeken is, míg rá nem jöttek és letartóztatták.

Atél örömeit megkésztetve, az elegáns viseletű, testhez simuló és ragyogóan tiszta gyapjuruha. Helytelen kezelés mellett a gyapjunemű összezsugorodik, régeinek és kopottnak látszik. Lágysága és simulékonyága mellett, az eredeti szín élénkségét megőrzi, ha langyos SCHICHTOV-Radion oldatban könnyedén kinyomkodjuk. Az egész munka fáradtság nélkül és gyorsan végezhető.

Schichtov
RADION

Megbicskázta a korcsmárosnét egy bajmoki földmives, mert zárórákor el akarta távolítani a helyiségből

Szuboticáról jelentik: Sulyos kimenetelű véres perpatvar játszódott le a napokban Bajmokon Rajesics Katica vendéglőjében. Beslics Szima szerdán este ittas állapotban horozgatott Rajesics Katica vendéglőjében. A vendéglősné előadása szerint este tíz órakor zárni kellett a kocsmát és figyelmeztette vendégét, hogy távozzon a vendéglőből. Beslics, aki mulatni akart, nem ment el, hanem szidalmazni kezdte, majd pedig megtámadta Rajesics Katicát és letépete a földre. A vendéglősné épen citromot szelt ketté, amikor Beslics ellene támadt és késsel csuklóján könnyebb sérülést ejtett támadóján.

Beslics Szimát a vendéglősné hozzátartozói tették ártalmatlaná és eltávolították a kocsmából, mire az uccáról bezugta a vendéglő ablakait. Csütörtökön reggel félnyolc órakor Beslics Szima újból megjelent a kocsmában és késsel támadt Rajesics Katicára. Teljes erővel a korcsmárosné nyakába akarta szurni a bicskáját, Rajesics Katica azonban maga elé emelte a kezét és a szurás a karját érte. Beslics ezután az arcán és a mellén sebesítette meg a vendéglősnét. A vérengzésnek a kocsmában tartzkodó emberek vettek véget és átadták a csendőrségnek a szurkálót.

Beslics Szima a csendőrség előtt viszont egészen másként adta elő a történeteket és azt igyekezett igazolni, hogy Rajesics Katica szurta meg előbb és provokálta a verekedést. Tettét ittas állapotban követte el. Gyorgyevics Jován, a szubotici törvényszék vizsgáló bírása csütörtökön szabadlábra helyezte Beslicset, de a véres perpatvar ügyében tovább folyik a nyomozás.

**FIZESSEN ELŐ
A REGGELI UJSÁGRA**

Szlavóniai Hírek

Előfizetőinkhez!

Február elsejével új negyedbe léptünk miert is lapunk t. előfizetői részére 24 dinárról kitöltött csekket küldtünk az előfizetési díj mielőbbi szíves beküldése végett.

Ugyancsak e helyen ismételtén felkérjük mindazokat, akik lapunkat három hónapon keresztül elfogadták, de az előfizetési díjat számos sürgetés dacára sem küldték be, hogy fizetési kötelezettségüknek szíveskedjenek eleget tenni, mert nem akarjuk feltételezni róluk, hogy három hónapon keresztül elfogadják lapunkat anélkül, hogy az előfizetési díjat beküldenék.

Inasnyilvántartás. Keresnek: 2 bognár-inast, 1 kovácsinast, 1 papucsosinast, 1 fényképészinast, 1 fűszeres inast. Utiköltéség fizetve.

Jelenkezik: 2 fiu lakatosinasnak.

Eddig elhelyezést nyert: 1 bádogosinas, 1 borbélyinas Csurgon, 1 cipészinás Bácski Topolára.

Szemléltetőnek közöljük a zágrebi „Hrvatski Radisa”, — mely tudvaleg horvát gyermekek ipari és kereskedelmi pályára való elhelyezésével foglalkozik — múlt évi kimutatását az elhelyezett gyermekekről. A kimutatás szerint jelentkezett az egyesületnél elhelyezés végett a múlt évben 1357 fiu. Ezek közül elhelyeztek 1161 fiut, kik közül harmincat külföldre küldtek ki kiképzés végett. Az elhelyezett fiuk 50 különféle iparágban nyertek elhelyezést. Az egyesület illetőség szerint elhelyezett Horvátországból, Szlovéniából és Muraközéből 666 fiut, Bosznia és Hercegovinából 223 fiut, Dalmáciából 221 fiut és az ország egyéb részeiből 51 fiut. Az egyesület tíz évi fennállása óta elhelyezett 13.432 fiut.

Ezek a számok önmaguktól beszélnek, felesleges még külön megjegyzést fűzni ehez a szép eredményhez. A horvátországi, szlavóniai és sztrémségi szülők előtt most már világos lehet hogy mi készített bennünket már három évvel ezelőtt arra, hogy mi is kezünk

be vegyük a mi magyar véreink ipari és kereskedelmi pályára való elhelyezését. Mindent megtettünk és megteszünk, az inastkérő iparostól utiköltséget szerzünk, utbagazítjuk a jelentkezőket, a három hónapos eredményt pedig fenti szerény kimutatásunk ékesen bizonyítja.

Fájdalom tölti el szívünket, amikor látjuk a törpe birtokos és nincstelen szülők eme nemtörődömségét gyermekeikkel szemben, akikre feltétlenül jobb és biztosabb jövő várna, ha ipari és kereskedelmi pályára mennek, mintha napszámosok, szolgák és béresek maradnak.

Mi azonban nem lankadunk és erős a hitünk, hogy a szlavóniai magyar szülők is előbb-utóbb be fogják látni súlyos bűnüket, mulasztásukat gyermekeikkel szemben és igénybe fogják venni önzetlen fáradozásunkat gyermekeik jobb jövője érdekében.

Vimmer István

Gyűjtés: akció I. Petár király zágrebi szoboralapja javára. A gyűjtés eredménye eddig Petár király zágrebi szoboralapja javára 524.927 dinár. Többek között a hrasztini (Haraszt) képviselőtestület megszavazott 250 dinárt; a ribnyaeska elemi iskolában 55 dinárt; a babineci elemi iskolában 20 dinárt, a bedeneki elemi iskolában 70 dinárt, a nova-raesai jegyzőségben 115 dinárt gyűjtöttek össze.

Oszijek város 100 ezer dináros adománya I. Petár király zágrebi szoboralapja javára. Oszijek város képviselőtestülete a múlt héten 100 ezer dinárt szavazott meg egyhangulag I. Petár király zágrebi szoboralapja javára.

Hirtelen halál. Pakracon agyvérzés következtében hirtelen meghalt Cerovszki Konrad pakraci plébános 66. életévében. Az elhunyt többek között, fiatal korában Gyurgyevácson is káplánoskodott, ahonnan 1902-ben Dezsánovára nevezték ki plébánosnak. Innen 1906-ban Pakracra került s azóta állandóan itt plébánoskodott, míg a hirtelen halál utól nem érte.

Agyonlőtték apjukat az erdőben

Bestiális gyilkosság a Pakrac járásbeli Jakovec községben

Jakovljević Jovo öreg jakováci gazdálkodónak két fia volt, Mató és Sztévo, akik közül Mató nős ember és községi erdőőr. Az öreg Jovo néhány év előtt özvegy maradt. Mató felesége azonban nem akarta az öreget rendben tartani, ruháját mosni, miért is az öreg elhatározta, hogy újból megnősül. Amikor fiai megtudták apjuk szándékát,

ütni-vernii kezdték és napirenden volt a veszekedés is.

Mikor az öreg ember nem bírta tovább már ezt a bánásmódot, elment a bucsi jegyzőhöz, hogy tanácsot kérjen, szabad-e neki újból megnősülnie s ugyanakkor elpanaszolta a jegyzőnek azt is, hogy gyermekei hogyan bánnak vele, ütik-verik. A jegyző megsajnálta az öreget és elhatározta, hogy mindhármukat maga elé idézi és ha lehet békét teremt köztük. Az idézés mult vasárnapra szólt és amikor hármában Bucsba menet a Jekovác és Bucs közti erdőbe értek, Mató fia

levette válláról vadászpuskáját és a legnagyobb hidegvérrel, mintha vadra célozna, célba vette közvetlen-közélebről szerencsétlen apját és nasba lötte.

Amikor az öreg jajgatni kezdett fájdalomában és segítségért kiáltott, másik fia elvette fivéréétől a puskát, és

most már ő vette célba apját, de nem emi hasba, hanem fejbe lötte.

Erre az öreg azonnal kiszenvedett. A puska lövedékre figyelmes lett a véletlenül közelben haladó esendőrjárór, amely azonnal a helyszínre sietett, ahol az apa gyilkos fiuk, minden megbánás nélkül bevallották, hogy agyonlőtték apjukat. A gyilkosokat bekisérték a pakraci járásbírószág fogdájába, ahonnan a vizsgálat lefolytatása után átadják őket a pozsegi kir. törvényszéknek, hogy méltó büntetéssel sújtsa az állati borbé bujtatott apagyilkosokat.

Egy orosz emigráns mérnök tragédiája

Brügen—Berezsecki Andrej kievi születésű bányamérnök hazájában valamikor, még nem is olyan régen jobb napokat látott. Azonban a bolzsevik rezsim elől neki is menekülnie kellett, az idegen világban pedig, mint sok más menekült társának neki is csak a nélkülözés, szenvedés jutott osztályrészül.

Ez vitte a szerencsétlen mérnököt is a vádlottak padjára. Pavlovics Szidonia oszjeki lakóstól ezer dinár értékben könyveket, Csebukin Petár oszjeki lakóstól pedig egy ezerdináros bankjegyet lopott, amiért az oszjeki kir. törvényszék nyolc hónapi súlyos börtönrre ítélte.

...

Minden étkezés alkalmával és minden asztalon

az Ovomaltine-nek kellene a tisztelet helyet elfoglalni magas tápértéke miatt, amely minden életkorban a fizikai jóérzés legbiztosabb szere.

Gyermekeknek, akiknek erőteljes fejlődéséhez a legnagyobb mértékben kell a szükséges tápanyagot adni, — a felnőtteknek, akiket egzisztenciájukért folytatott kemény napi munkájuk állandó erőkimerüléssel fenyeget, — az aggoknak, akiknek az erőtáplálék valóságos életkules, — mindezeknek

OVOMALTINE

sürgősen szükséges.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb csemegekereskedésben dobozonként 18'50 dináros árban.

Kérjen Ön e lapra való hivatkozással ingyen mutatványt az előállító cégtől:

Dr. A. Wanderer D. D.
Zagreb.

A mozdonyvezető balesete

A Banova Jaruga és Pakrac között közlekedő személyvonaton súlyos szerencsétlenség történt a múlt héten Poljani állomáson. Marget Mirko mozdonyvezető a poljani állomáson, amikor a vonat megindult, kikapott a mozdonyból, közben azonban nem vette észre a szivattyuskut esővét, amely a mozdonyvezető fejét súlyosan megsebesítette.

Szerencsére a poljani állomáson tartózkodott egy másik mozdonyvezető, aki a vonatot tovább vezette, a súlyosan sebesült mozdonyvezetőt pedig ugyanazzal a vonattal beszállították a pakraci kórházba.

Agyonverte a feleségét. Bozsac Nikola ötvenéves otoki vasuti őrt letartóztatták és a vinkovcei járásbírószág fogdájába szállították, mert az agyanu merült fel ellene, hogy fél év óta betegen fekvő feleségét agyonverte. Az a-szonyt eltemették és jelentés alapján indult meg az eljárás Bozsac ellen. Felesége holttestét exhumálták, hogy megállapítsák a halál okát.

Szerkesztői üzenetek

M. József Lasovac. Küldje el a kivonatot.

S. János, Bedenik. Megtesszük a szükséges lépéseket.

B. Géza bognár, Szrbobrán. Előjegyzésbe vettük és hirdetni fogjuk, mihelyt jelentkezik, utnak indítjuk.

B. János, Maeskovác. Várja be most már türelemmel folyó év december elsejét, mely naptól kezdve ön is a báni hivatal utján fogja megkapni az állampolgárságot.

Balogh István, Polyana. Kérését kérvény alakjában Kaposvárra továbbítottuk a zágrebi m. kir. konzuli hivatal utján.

Kétnyári József, Daruvár. Az előző üzenet önnek is szól azzal a különbséggel, hogy ügyét Budapesten fogják elintézni.

Az „Ivo Racsics“ huszonnégyórás küzdelme az Oceán hullámaival

A hajó egyik tisztje levelet írt Noviszádon élő fivérének a halálküzdelem borzalmairól

Tegnap számunkban részletesen megírtuk, hogy a Daksza nevű jugoszláv gőzös milyen tragikus körülmények között pusztult el a portugál partok mentén és hogy miért nem sikerült a hajót még idejekorán megmenteni. Tegnap közleményünkben látjuk, hogy az „Ivo Racsics“ nevű jugoszláv hajó közelítette meg legjobban a küzködő Dakszát, de ez a hajó sem tudott a segítségére sietni, az elmerülő hajónak, mert maga is jelentékeny sérüléseket szenvedett a nagy viharban. Az Ivo Racsics izgalmas kalandjairól és ezzel kapcsolatban a Daksza pusztulásáról az Ivo Racsics egyik tisztje

levelet írt Noviszádon élő fivérének és ebben a levélben megrázó színekkel eseteli az Ivo Racsics gigantikus küzdelméről az oceán hullámaival.

A levél szövegét az Ivo Racsics tisztjének Noviszádon élő fivére

egyik beogradi lap és a Reggeli Ujság ki-
zárólagos rendelkezésére bocsátotta

és így alkalmunk van az érdekes levélből a következő érdekes részleteket közölni:

— S most röviden leírom kalandjainkat a tengeren — írja levélében a hajóstiszt. — Mindezt ideig bizonyos közönyt tanusítottam a tengeren dúló viharokkal és a halállal szemben is.

amikor azonban láttam azokat a hatalmas hullámtömegeket, a vihar borzalmas erejét, a rettenetes itéletidőt, mégis csak bizonyos megbánás fogott el és elgondoltam hogy milyen borzalmas lehet ilyen időben a tengerben lenni halálunkat.

A vihar január huszonkettedikén kezdődött és napról-napra fokozódott. Mi azonban dacolva az elmekkel tovább folytattuk utunkat és dél felé haladva január huszonötödikén olyan rettenetes viharba kerültünk, hogy

a kormányos elvesztette uralmát a kormánykerék felett.

A tengeren valóságos ciklon tombolt, amely úgy játszott hajónkkal, mint valami dióhéjjal, egyik oldalról a másikra dobált bennünket és miután a toronymagasságu hullámok szembefordultak velünk, a kapitány parancsára megváltoztattuk utunkat és Anglia partjai felé fordultunk vissza. A megfordulás alkalmával történt, hogy

a kormányt összekötő acélhuzalok elszakadtak.

A hajó kormány nélkül olyan, mint az autó volán nélkül. Így történhetett meg azután, hogy

a vihar hajónkat több ízben is körbeforgatta, a hullámok pedig szinte ijesztő mértékben zúdultak a fedélzetre.

Ha tekintetbe vesszük, hogy egy-egy hullám háromszáz tonna vizet sodort a fedélzetre, kétségtelenül világos, hogy a hajó rövidesen annyira megsérülhet, hogy utközben már nem igen lehet kijavítani. Fokozta a szerencsétlenséget az a körülmény is, hogy a víz behatolt a szénkamrába, amelyben ezer tonna szén volt felhalmozva. Időközben működésbe léptettük a gépeket és miután azt láttuk, hogy a kormánytól megfosztott hajó így is egyenes irányban halad előre, utunkat a már megjelölt irányban folytattuk. A nagy hullámzás következtében a legénység közül sokan megsebesültek, jómagamat is egy árbóchoz sodort a víz és ha időközben nem siet három bátor tengerész a segítségemre, én is a hullámokban lettem volna halálomat.

Délután három órakor a hajó rádiotelegrafistája SOS jeleket adott le, míg egyik tisztollégám

rakétajeleket adott le a levegőbe, hogy ezáltal is figyelmeztesse a közelben levő hajókat. Így telt el az idő, állandó félelem és rettegés között egészen másnap hajnalig, amikor a kormányt akartuk kijavítani. Mielőtt azonban sor került volna rá,

ismét borzalmas vihar tört ki, úgy, hogy most már egyébre sem lehetett gondolni, csak a saját pusztá életünk megmentésére.

Legénységünk mindenegyes tagja mentőövet vett fel és göresösen fogott hozzá a legszükségesebb hibák kijavításához. A hajón teljes sötétség uralkodott, mert a vihar következtében összes villanygőnk elpusztultak, sőt még a villanymotor sem működött.

Reggel négy órakor egy hajót vettünk észre, amely segítségünkre jött. Ez volt a Barendrech nevű holland hajó, amely mellénk simult és mintegy ört állott, nehogy valami nagyobb hullám felfordítsa a mi hajónkat. Szent Száva napján sikerült csak a kormányt annyira rendbehozni, hogy ismét felvehettük előbbi irányunkat.

A hajóstiszt ezután a Daxáról emlékezik meg

levelében és megállapítja, hogy az Ivo Racsics közelítette meg legjobban a süllyedő hajót, miután azonban saját sorsával volt elfoglalva, nem siettetett a segítségére. Az Ivo Racsics fedélzetén több ízben is felvették a Daksza SOS jelzéseit és hallották az utolsó vészjelet is, amely után a jelek teljesen elnémultak.

A Dakszát harmincegy főnyi legénységével együtt a hullámok elnyelték.

Ugyanakkor — folytatja a levél — közvetlen közelünkben az Essex nevű spanyol hajó is elsüllyedt. Ugyanez a sors ért volna minket is, ha az isteni gondviselés nem örködik felettünk. Most már közel tízenégy napja Velencében pihenjük ki a borzalmas küzdelem fáradalmait és izgalmaival. Vajjon lesz-e valaki, aki segítségére siet azoknak a szerencsétlen családoknak, amelyek hozzátartozóikat veszítették el a Daksza katasztrófája alkalmával, azokat, akik egyetlen gondozói és reményei voltak azoknak a szerencsétlen embereknek, akik most imákat mondanak a tömeges hullámsírban pihenő tengerészek lelkiüdvéért.

Huszonhét éve működik eredményesen a velikakikindai Társaskör

Február huszonkettedikén lesz a kör legközelebbi társasestélye

Ebben az évben ünnepli meg a kikindai társadalmi egyesületek egyik legelőkelőbb alakulata, a Társaskör, fennállásának huszonhetedik évét.

Ezerkilencszázhárom telén, egy zimankós januári napon alakították meg Kikindán a Társaskört, amely azóta is mindig erős fundamentuma volt a polgári kulturális életnek. Az alapítók az akkori Kikinda társadalmi életének reprezentáns egyéniségei voltak és a Társaskör ezt a jellegét mai vezérkarában is megtartotta.

A Reggeli Ujság munkatársa Halbédli Gézával, a kör pénztárosával folytatott beszélgetést ebből az alkalmából és Halbédli Géza tömören adta elő a Társaskör programját és munkálkodását.

— A társaskör — mondotta Halbédli — mindenkor alapszabályai értelmében, a társadalmi béke és megértés szellemében működött. Az összejöveteleken a sakk, dominó, tekejáték és a játzókértálya voltak a szórakoztató eszközök. A kör által rendezett társasvacsorák mindig hangulatosak voltak, míg a ritkábban megtartott estélyek mindig az egész közönség legnagyobb megelégedését váltották ki. A kör tagjai, társadalmi és nemzetiségre való különbség nélkül a legszebb összhangban élnek és

így a kör mindig nagyon sokat tett alapszabályszerű rendeltetése, a társadalmi béke kiépítéséért.

A Társaskör választmányja jelenleg a következőkből áll:

Elnök Brenner Frigyes pápai protonotárius, alelnök Jovanovics Szima kereskedő, jegyző Palatinus Imre magántisztviselő, pénztáros Halbédli Géza magántisztviselő, igazgató Rieger Károly kereskedő, könyvtáros Kanyezsnyai Sándor evangélikus lelkész. Választmányi tagok: Gruber Miklós, dr. Róth Vilmos, dr. Róth Pál, Horváth Lajos, Haberland Gyula, Flesz Vince, Koch Antal, Karl Béla, dr. Kich Miklós, Leitner Péter, Kelemen Antal, Fehér László, Dominik Mihály, Damjanovics Sándor, Adam János, Nyihta Ferenc, Martinek György.

Mint a fentiekből is kitűnik, a kör választmányában olyan egyének szerepelnek, akiknek személye garanciát nyújt arra, hogy a kör mindenkor céltudatos munkájának magaslatán álljon.

Egyébként a Társaskör február huszonkettedikén a Tri Sesira vendéglőben rendezi meg következő társasestélyét, ami iránt Velika Kikinda társadalmában nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Društveni Zivot. (Társadalmi élet). Ezen a címen jelent meg a héten dr. Koszics Mirko egyetemi tanár kitűnő társadalmi és irodalmi szemléje, amelynek első számát értékesebbél értékesebb cikkek teszik élvezetessé. Dr. Koszics a jugoszláv nacionalizmust világitja meg igen érdekes oldaláról, Milosevics Milos az időszerű politikai realizmusról írt érdekes cikket. Dr. Sztanics Szlavko, a noviszádi kereskedelmi kamara titkára a verbalizmus ellen írt mélyszántó cikket. A politikai szemlében dr. Sztakics Vladisláv írt Clemenceau a demokrácia címen kitűnő tanulmányt. A könyvszemle rovatból kiemelhetjük Heller Miklós kitűnő cikket, amelyet „Homo politikus“ címen írt Stefan Zweig nagysikerű könyvéből, a Joseph Foushéről. A kitűnő irodalmi szemle mindenütt kapható.

ODEON, február 16-án - Dupla műsor!

RIFF és RAFF

MINT TŰZOLTÓK
Vigjáték 6 fe vonásban

A fekete sejk
(SAHARA)

Orientalis filmszenzáció 7 felv. - Fősz.:
Garry Cooper, Evelyn Brent, Noah Berry

A vojvodinai lovaregylet nagyszabású akciót indít a lósport népszerűsítése érdekében

Több lóversenyt fognak tartani a Vajda-ágban

A Petar trónörökös nevét viselő vajdasági lovaregylet az idén nagyszabású propagandára készül, hogy a lósportot népszerűsítse és ezért úgy

a tavaszi és nyári, valamint az őszi futtatások számát is fel fogja emelni.

Az idei programban a tenyészmének mellett még fajtisza mének is szerepelnek, még pedig nemcsak akadály, hanem mezőnyversenyeken is. Nagy szerep jut az idei programban az amatőröknek is, azonkívül a lovaregylet hölgyversenyeket is fog rendezni, továbbá tiszti versenyeket és félvérűek versenyét is. Hogy a versenytulajdonosoknak alkalmat adjanak nagyobb győzelmi esélyekre, a vígaszversenyek számát jelentősen felemelik. Az idei verseny-

szezon egyik újdonsága az úgynevezett eladási verseny lesz, amely alkalommal a győztes lovat a verseny lefuttatása után azonnal árverésre bocsátják. Abban az esetben, ha a lovat nagyobb áron adják el, mint amennyi az értéke,

az ebből származó különbözet felét a tulajdonosnak, másik felét pedig a lovaregyletnek fizetik ki.

A már említett versenyeken kívül még több vitézi verseny, valamint concours hippique és caroussel is kerül lebonyolításra. A lovaregylet azonkívül díjazni fogja a legelőgánsabb fogatokat és automobiloikat. A lovaregylet felkéri a lósport barátait, amennyiben valamilyen kívánságuk volna a versenyek programjára vonatkozólag, jelentsék ezt be a lovaregylet titkárságának.

Gospodnetics pénzügyminiszter-helyettes tegnap délután megérkezett Szuboticára

A pénzügyminiszterhelyettes megtekintette a Ferrum gyárat és ma kezdi meg tárgyalásait a vámpalota ügyében

Szuboticáról jelentik: Gospodnetics pénzügyminiszterhelyettes tegnap délután fél öt órakor a beográdi gyorsvonattal megérkezett Szuboticára.

A pénzügyminiszterhelyettes társaságában érkezett Osztojics Szelimir szuboticiai polgármester, valamint Gyakobics Szlobodan pénzügyminiszteri osztályfőnök és Lázics inspektor. Az állomáson a beográdi vendégeket Vukics főjegyző, polgármesterhelyettes, Szuvajdzsics Alekszandar főszámvevő, Popovics Toma vámbívatási főnök, Petrovics Koszta főmérnök, Pavlovics Milos a Lloyd főtitkára és Grabovac Sztevan pénzügyigazgató fogadták. A pénzügyminiszter helyettes a fogadtatás után megtekintette a Ferrum gyárat. Este a Beograd szállóban bankett volt. A pénzügyminiszterhelyettes vasárnap reggel kezdi meg a tárgyalásokat a vámpalota felépítése ügyében.

Diszoklevelet adott a Vajdasági történelmi társaság Ruvarac Dimitrije történésznek

A vajdasági történelmi társaság tegnap délután a noviszádi fiugimnázium nagytérképében ünnepi akadémiát tartott, amelyen diszoklevelet nyújtottak át Ruvarac Dimitrijának a tudós szremszkikarlovcei történésznek. Az ünnepi akadémián megjelent Dunjics Radoszláv bán, Dokics Györgye tábornok, hadseregparancsnok, Csirics Irenej püspök, dr. Borota Branislav polgármester és sok más előkelőség.

Az ünnepséget dr. Sztanojevics Sztanoje egyetemi tanár nyitotta meg, majd Babudzsics Mirko dr. a társulat alelnöke nagy beszéd kíséretében adta át a diszoklevelet az ünnepeltnek. Dr. Popovics Milan egyetemi tanár nagy beszédben méltatta Ruvarac érdemeit, majd az ünnepelt mehatottan köszönte meg az ünnepelést és megköszönte a meleg ünnepelést.

Többrendbeli csalással vádolt moli lakosok a szuboticiai bíróság előtt

Szuboticáról jelentik: A szuboticiai törvényszéken Szubotics Sztrahinja egyesbíró szokatlanul érdekes családi ügyet tárgyalt szombaton délelőtt. Viktor Béla 36 éves moli gépész, Szelák István, Mészáros Ferenc, Bognár Ferenc és Lajko István moli lakosok többrendbeli csalások vádjára miatt kerültek a bíróság elé. Az ügyészség két vádiratot adott ki Viktor Béla és társai ellen. Az egyik vádirat szerint Viktor Béla és Pataki György moli vendéglős 1926 november 7-én azt állították Tain Lajos kikindai autokereskedőnek, hogy több mint száz lánc tehermentes földjük van és egy autót csaltak ki azzal, hogy kifizetik az árát, ha földjüket eladják. A vád szerint Viktor és Pataki eladták az autót az árát pedig maguknak tartották meg.

A második vádirat nagy furfanggal végrehajtott csalásokkal vádolja Viktor Bélát és négy társát. A vádirat szerint 1924-ben Viktor és társai tizennyolcezer dinárért sertéseket és juhokat vásároltak Pasic Péter szentai és Fodor Péter moli gazdálkodóktól. Háromezer dinárt előre kifizettek, a tizenötezer dinárt pedig a járlatlevelek átírásánál kellett volna fizetniük. Viktorék időközben azonban járlatlevelek nélkül eladták az állatokat és azzal a kifogással tagadták meg az összeg kifizetését, hogy a sertések betegek voltak.

Viktor és Lajko István 1925 áprilisában ugyancsak állatvásárlással követtek el csalást. Rövid idővel utána egy és ugyanazon állatokat két embernek is eladták. Szaló Viktória moli asszonytól juhokat vásároltak és a járlat leveleket Lajko István nevére állították ki. Az állatokat eladták Velimirov Padeji kereskedőnek, a rendőrség azonban elhajtatta Velimirovtól a juhokat, úgyhogy vég eredményében Velimirov tizenhét ezer dinárral, Szaló Viktória pedig tizennyolcezer dinárral károsult.

Hasonló módon károsították meg Sztipics János sztapári gazdálkodót is.

A vádlottak terhére rótt büncselekmények között legkomplikáltabb az a csalás, amelyet Rind Mihály esantavéri cséplőgéptulajdonos ellen követtek el. Viktor Béla és Mészáros Ferenc rábeszéltek Rindet, hogy adja el Vikornak a cséplőgépet. Rind kilenvenötezer dinárért adta el a gépet, akinek részletekben kellett volna letörleszteni a vételárát. Viktor huszezer dinárt kifizetett, majd Mészáros Ferenc egy állítólagos nyolcevezer dináros követelésének fedezésére lefoglaltatta a ki nem

Aszaj-és garatüreg a legveszedelmesebb út

amelyen át a betegségek okozói testünkbe behatolhatnak. Azon csirák átvitele ellen, a szájbán és a garatüregben a veszedelmes fertőző betegségeket okozzák. használja Ön a kellemes ízű Dr. Wander-féle

ANACOT-PASTILLÁR

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában

fizetett cséplőgépet és az árverésen megvásárolta. A cséplőgép ily módon Mészáros tulajdonába került annak ellenére, hogy Rind Mihály az eladásnál kikötötte, hogy a gép tulajdonjoga mindaddig az ővéig míg Viktor a tartozását ki nem egyenlíti. A vádirat legutolsó pontja szerint végül a vádlottak Kis Jostina moli asszony kárára lopást követtek el.

A tárgyalás megnyitása után dr. Gajics Bogdán államügyész előterjesztést tett, hogy család vétségé helyett család büntetése módosítja a vádiratot, miután a vádlottak sorozatos csalást követtek el. Az ügy ugyanis a régi büntető törvénykönyv szerint család büntetése volt minősítve, az új perrendtartás értelmében az ügyészség az új büntető törvénykönyv 334-ik paragrafusába ütköző család vétségére minősítette át a vádat. Risztics védő ellezte a vád büntetése való minősítését, a bíróság pedig elvetette az ügyész előterjesztését és kimondotta, hogy az ügy tárgyalására egyesbíró illetékes.

A vádlottak kihallgatásuk során valamennyien tagadták a vádat és azt igyekeztek bizonyítani, hogy minden egyes esetben jóhiszeműen a család szándéka nélkül jártak el. A cséplőgépet Mészáros Ferenc váltókövetelésének fedezésére foglaltatta le és az árverésen ötvenezer dinárért vásárolta meg.

A rendkívül komplikált ügyben számos tanú beidézt a bíróság. A tanúk kihallgatása hosszabb időt igényel, úgyhogy a tárgyalás előreláthatólag napokig fog tartani.

Kinevezték az új berlini nunciust

Rómából jelentik: A pápa Orsenigo Cesare budapesti pápai nunciust Pacelli bíbornok helyére berlini nunciussá nevezte ki. Orsenigo Cesare már több éve működött Budapesten magas méltóságában.

Eljegyzés: Hoffer Márta (Románia, Déva) és Ács Andor (Szubotica) jegyesek.
— Dr. Szalontay Zoltán hazaérkezett, és ismét rendel Zseljeznicska (Vasut) ucc 48 sz. alatt.

APOLLO, Novisad, febr. 17—18-án

Lilian Harvey és Villi Fritsch

szenzációs vigjátéka: „AZ Ő SÖTÉT PONTJA”

1930. február 16. Vasárnap

Római katolikus: Hetvenedvas. Protestáns: Henriette. Görög-keleti (február 3) Szimeon. A nap kel 6 óra 39 perckor, nyugszik 17 óra 7 perckor. A hold kel 21 óra 33 perckor, nyugszik 8 óra 45 perckor.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Tulnyomóan boros és enyhe idő az egész országban, átmeneti kiderüléssel. Noviszádon derült, enyhe idő várható, nappal növekedő felhőzetrel. A hőmérséklet mínusz 4 és plusz 8 fok között fog ingadozni.

SZUBOTICAI VÁROSI SZINHAZ

A beográdi operett együttes vendéglátása. Hétfő, február 17-én este Paganini Lehar operett. Kedd, február 18-án, délután **Házasság Hollywoodban**, Strauss, este A spanyol csalogány, Leo Falltól. Szerda, február 19-én, délután **Zenebona**, Abrahámtól. Este **Cárevics**, Lehártól. Jegy elővétel csütörtök, február 18-tól.

A noviszádi történelmi társulat küldöttsége a bánnál. Dunjics Radoszláv bán tegnap délelőtt a noviszádi történelmi társulat vezetését fogadta kihallgatáson. A küldöttség tagjai Sztanojevics Sztanoje egyetemi tanár, Balubdzsics Mirko gimnáziumi igazgató, dr. Kirilovics Dimitrije, az állami levéltár főnöke és dr. Popovics Dusan egyetemi tanár voltak. A küldöttség tagjai kifejtették a történelmi társulat munkájának társadalmi jelentőségét. A bán igen szívélyesen fogadta a kiküldötteket és nagy érdeklődést mutatott a társulat munkássága iránt. A bán kijelentéseivel bebizonyította, hogy ha bár csak rövid ideje van Noviszádon, teljesen megértette a volt Vajdaság minden kulturális szükségletét. A bán végül legmesszebbmenő támogatásáról biztositotta a történelmi társulatot.

— **Ünnepély a pápa trónralépése alkalmából.** Szomborból jelentik: XI. Pius pápa trónralépésének alkalmából folyó hó 16-án vasárnap a szombori kath. legényegyletben pápavasárnapot rendeznek a következő programmal: 1. Prologus, államnyelven mondja Tirányi Pál. 2. „Ecce sacerdos“ éneklő a templomi énekkar. 3. „Az egyház hajója“ Kemenes Ferencről, szavalja Süli Kató. 4. „Pápai himnusz“, éneklő a Mária kongregáció énekkara. 5. Ünnepi beszéd, államnyelven mondja Komcsán Antal bankigazgató. 6. „Agnus Dei“ Fiebichtől, éneklő a templomi énekkar. 7. Római uti emlék, előadja Tirányi Pál. 8. Államnyelven szaval Zsuljevics Antal. 9. „Elmélkedés a szent misén“, melodráma Reviczky Gyulától, szavalja Gal Ilonka, zongorán kíséri Deák Ilus. 10. Pápai ének Lányi Ernőtől, éneklő a templomi énekkar. Az ünnepségre belépőjegyeket nem adnak ki, az esetleges jótékony adományokat a nemrég megnyitott népkonyhák felszámolására fordítják.

— **Eljegyzés Peikert Julia és Paszt Robert,** Noviszád, jegyesek.

— **Pryhoda Vász hangversenye** Noviszádon. Pryhoda Vász, a világhírű hegedűművész, aki ezidőszent Palesztinában tartózkodik hangversenykörútján, a napokban Európába érkezik és itt folytatja turnéját. Február huszonharmadikán Beogradban rendez hangversenyt, február huszonötödikén pedig Noviszádon lép fel az Ingenkenyer rendezésében. A művész noviszádi hangversenye iránt oly nagy érdeklődés nyilvánul meg, hogy a jegyek nagy részét már elkapták. Aki tehát még jegyhez akar jutni, gondoskodjék már most, hogy helyet biztosítson magának a jegyelárúshelyeken.

A Jugoszlavia általános biztosítótársasághoz az 1929. év végéig betérjesztett életbiztosítási ajánlatok összege 432,500.00 dinár.

A biztosító társaságok kikapcsolásával a bányászati malomtulajdonosok maguk biztosítják az üzemiüket

A kölcsönös tüzbiztosításra alapot létesítenek

Beeskerekről jelentik: A bányászati malomtulajdonosok tegnap értekezletet tartottak Beeskereken a Lloyd társulat helyiségében, amelyen a malmok tüzbiztosításának kérdésével foglalkoztak. A malomtulajdonosok évenként 30.000—36.000 dinárig terjedő tüzbiztosítási díjat fizetnek és évek hossza során át többszörösen kifizették üzemiük értékét, a mai üzletmenet pedig nem engedi meg, hogy továbbra is jelentős terhet vállaljanak ilyen címen. Ezért az értekezlet elhatározta, hogy

a malomtulajdonosok kölcsönös tüzbiztosítást kötnék olyképpen, hogy egy alapot létesítenek és ebből fizetik az esetleges tüzkárokat.

Az értekezleten ismertetett terv szerint

az alapba minden malomtulajdonos 30.000 dinárt fizet be és abban az esetben, ha az év folyamán valamelyik malom leégne és így tulajdonosának kártalanításra volna szüksége, a jövő évben ugyanolyan összeget fizetnek be, abban az esetben azonban, ha az év folyamán nincsen tüzkár, a következő esztendőben már csak az összeg felét, majd egyharmadát fizetik be, miután az alapösszeg még mindig rendelkezésre áll.

Az értekezlet elhatározta, hogy

márciusban újabb megbeszélésre hívja össze a malomtulajdonosokat

és azon állapítják meg véglegesen az alapkezelési szabályzatát.

Kisorsolták a hadikárpótlási kötvények főnyereményét

Az egymillió dináros főnyereményt a 2205. sz. széria és 751. sz. sorsjegy nyerte

Beogradból jelentik: Tegnap sorsolták ki a hadikárpótlási kötvények főnyereményeit. A sorsoláson a következő nagyobb nyereményeket húzták ki.

Egymillió dinárt nyert: 2205 széria 751 szám.

Ötszáz ezer dinárt nyert: 1235 széria

706 szám.

Ötszáz ezer dinárt nyert: 757 széria 772 szám.

Kétszáz ezer dinárt nyertek a következő szériák és számok: 2236 széria 89 szám, 4764 széria 902 szám, 3285 széria 667 szám, 1941 széria 886 szám, 3350 széria 546 szám.

— **Eljegyzés.** Frank Terus és Diamant Emil jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

— **Költözködik a beeskereki Kaszinótársulat.** Beeskerekről jelentik: A beeskereki Kaszinótársulat igazgatósága befejezte a tisztítóthonnal folytatott tárgyalásait és megállapodást létesített, mely szerint a Kaszinótársulat visszaköltözik negyvenhét éven át bérelt helyiségeibe, amelyben jelenleg a Tisztítóthon székel. A megjegyzés megvitására a Kaszinótársulat vasárnapra rendkívüli közgyűlést hívott össze a Vojvodina kávéházban levő jelenlegi helyiségeibe és ezen dönt véglegesen a visszaköltözés felett.

— **A beeskereki „Humanitas“ gyermekbálja.** Beeskerekről jelentik: A Humanitas jótékony zsidó nőegylet tegnap rendkívül sikeres jelmezes gyermekbált rendezett, amelynek keretében bemutatták az egyesület elnöknőjének Scheinberger Marianának „A Mult a Jelen és a Jövő gyermeke“ című darabját. A Korona kávéházat megtöltő közönség az agilis elnöknőt, szerzői minőségében is meleg ünneplésben részesítette.

Nemzetközi statisztika a népek békevágyódásáról

Genfből jelentik: Az elmúlt év során 34, az 1928. évben 150, 1927-ben pedig 6 ujonnan kötött egyezményt jelentettek be, a nemzetközi ellentétek békés kiküszöbölésére a Népszövetség titkárságánál. Az egyezmények összesen 25 államot érintettek. A hágai állandó nemzetközi döntőbíróóság alapszabályainak 36. cikkét eddig 23 állam ismerte el kötelezőnek.

— **Áldott állapotban lévő nők és ifjú anyák** a természetes „Ferenc József“ keserűvíz használatát által rendes gyomor- és bél-működést érnek el. A modern nőgyógyítás főképviseelője a Ferenc József vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalommentesen hatnak találtak. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Halló!!! Halló!!! Szenszációs új műsor a szubotikai Hotel Nationalban.** Fellép Gizi Schmaus, a volt osztrák színház táncszubrettje, ezenkívül új táncosnők, modern keleti táncokkal. A zenét Bodrics Miska, hírneves cigányzenekara szolgáltatja. Parkett tánc reggelig. Szíves támogatást kér az igazgatóság.

— **Huszonhárom malacot ellett egy yorkshirei koca.** Kiss Károly málygyosi földművelő yorkshirei tenyésztésében egy koca 23 malaccal örvezdettette meg a gazdáját, de mint ilyenkor elő szokott fordulni, nem mind jött élve a világra, ez esetben is öt malac elhullott, 18 darab azonban vigam szaladgál az anyaállat körül, de csak 16 jut tejszűz, mivel a jószándéku koca nem volt berendezkedve ilyen nagy családdal.

— **Halálozás.** Grujics Milan noviszádi nyomdatulajdonos szombaton este egy budapesti szanatóriumában, ahova röviddel ezelőtt gyógykezelés céljából utazott, 40 éves korában meghalt. Az elhunyt jelentős szerepet játszott a város társadalmi életében, több ízben volt tagja a városi kiszélesítési tanácsnak, igazgatósági tagja volt a városi takarékpénztárnak és alelnöke a Noviszádi Atlétikai Klubnak. Holttestét családja hazaszállította és temetése szerdán délután fog megtörténni. Az elhunyt felesége, két kis gyermeke és fivérei gyászolják.

— Aranylakodalom Csiben. Szerdán, február tizenkettőikén volt ötven esztendője annak, hogy Welli János csibi földműves örök hűségét esküdött feleségének, Bleier Annának. Az ünneplő család szerdán reggel szentmisén vett részt, az aranylakodalma felnőtt résztvevői meggyóntak és megáldoztak és mise után dr. Resch János plébános meghatározó beszédet mondott. Welliék hét derék gyermeket neveltek fel, akik közül két leány apáca. Az ünneplő párnak hét unokája és egy dédunokája van. Welli jelenleg 76, felesége 69 éves és mindketten kitűnő egészséggel örvendenek.

— Renoválják a velikakikindai római katolikus templomot. Kikindáról jelentik: A kikindai római katolikus egyházközség gondnoksága elhatározta, hogy az idei évben végrehajtatja a templom alapos renoválását és átfestését. Elhatározták azt is, hogy a tornyot magasabbra építik és a körülrést, amely kicsinynek bizonyult, jelentékenyen kibővítik. A munkálatokat még az idei tavasszal meg is kezdik. Kikindai katolikusok között a gondnokság határozta nagy meglepetést keltett.

Csikos selyem női-nadrág 24.— dinár
Klein Jenő speciális trikóáru-üzleteiben
Novisad, Vel. Bečkerek, Senta

— Tévedés, vagy hanyagság? Velikakikindáról jelentik: Drapos Sándor, a kikindai Kada-féle vendéglő tulajdonosa a katolikus újev alkalmából a Bácsmezei Napló című szuboticeai lapban kivánt boldog újvet vendégeinek. Ugyanezt tette a vendéglő Brados Sándor nevű főpincére is. A szuboticeai lap újveti számában csakugyan megjelent a két jókívánság, de a tulajdonosból főpincér és viszont a főpincérből tulajdonos lett. Drapos részére az eset kellemetlen volt és ezért felkérte a szuboticeai lap kikindai munkatársát, hogy a pravoszláv újev alkalmából igazítsa helyre hibáját. De mit kellett látnia ismét a tulajdonosnak? Azt, hogy megingt csak főpincéri minőségben maradt meg, a főpincér meg örvendett elépítésének. Drapos most annak megállapítására kérte fel a Reggeli Ujság kikindai szerkesztőségét, hogy cégében nem történt személyi változás.

— A velikakikindai atlétikai klub jelemez bálja. Velikakikindáról jelentik: A kikindai atlétikai klub március elsején rendez meg nagyszabású hindu jelmezes és álarcos estélyt. A szigoruan zártkörű estélyre a meghívókat a napokban fogják elküldeni.

— Legújabb bécsi fűzők az idei bál ruhákhoz. Barth Laura, P. Zrinjskog 17.

— Életunt pacsiri özvegyasszony. Pacesirről jelentik: Pénteken délután egy óra körül özvegy Lestár Lajosné, sz. Csáti Zsófia hetvenhat éves magánzónó háza tornácán a gerendára felakasztotta magát. Az életunt asszony tette elkövetése előtt, hogy az uccáról ne vehessék észre cselekedetét, a két oszlop közé egy terítőt akasztott. Az öngyilkosságot egyik szomszédja vette észre, aki disznótóri kóstolóval akart kedveskedni az öregasszonynak és aki a tornácra lépve borzalommal látta, hogy Lestár Lajosné felakasztotta magát. Az életunt asszonyt azonnal levágták a kötélről, de már késő volt. A vizsgálat megállapítása szerint özvegy Lestárné tettét életuntségéből követte el.

Tisztviselők! Hétfőn, 17-én este 4 hetes
exklusív tánckurzust

kezdek az Aero klubban. Az órák hétfőn, szerdán és pénteken 9-11-ig. Tandj 120 és heti 10 d. zenepénz

— Március elsejétől a határon adják ki a Magyarországra szóló vízumot. Budapestről jelentik: A tegnapi minisztertanács hozzájárult a kereskedelmi miniszternek ahhoz az indítványához, hogy március elsejétől kezdve a Magyarországra érkező idegenek, a vízumot a belépő határállomáson válthassák meg. Eddig a külföldi magyar érdekképviseleteken kellett beszerezni a vízumot, ami sokszor az idegenek számára idővesztést jelentett.

— jutányosan legjobb áru. Dobozyok nagy választék. Prima lemez minden színben. Eladja csak a Barth cég! Barth Domonkos fabrika kutija, Maliliman, Novisad

Megszökött a munkások bérével a ravanicai kolostor kőfurási munkálatainak vállalkozója

A hatóság körözőlevelet bocsátott ki a sikkasztó ellen

A noviszádi munkáskamara tegnap a következő kommunikét adta ki:

A noviszádi Bazalt kőbánya vállalat két hónappal ezelőtt a Vrdnik melletti ravanicai kolostor részére nagyszabású kőfurási munkálatokat indított meg s a munkálatok elvégzésével két vállalkozót,

Zagorac Milan és Prpics Vincét bizta meg.

A vállalkozókkal kötött kollektív szerződés értelmében a vállalkozók köbméterenként 60 dinárjával vállalták a munkát, miután azonban Zagorac Milan keveselte ezt az összeget, a Bazalt r. t. 5 dinárral emelte fel a szerződés értelmében megállapított összeget. Zagorac Milan ezután 56 munkást szerződtetett, leginkább likai és boszniai munkásokat, akikkel 35—50 dinár napibérből állapodott meg.

Február 11-én a Bazalt r. t.

nyolcezer dinárt küldött a vállalkozóknak az eddig elvégzett munka ellenértékéért.

Zagorac Milan a pénzt fel is vette, ahe-

lyett azonban, hogy ebből a munkásokat kifizette volna,

még ugyanaznap a munkások bérével megszökött.

Miután a munkások már január óta nem kapták meg bérüket s a vállalkozó csak természetbeni akontációt adott a munkásoknak, amely egyáltalában nem állott arányban a munkások teljesítményével, a munkások negyvenkét főnyi csoportja pénteken este Noviszádra gyalogolt, hogy a munkáskamaránál keressen védelmet és segítséget. A negyvenkét főnyi csoportból csak harminchét érkezett Noviszádra, mert a többiek utközben a nagy nélkülözések következtében kidőltek s nem bírták el az ut fátalmait.

A munkásokat ideiglenesen a városi majorban helyezték el, ahol a hatóságok közbenjárására szalonnát és kenyert kaptak, a tegnapi nap folyamán pedig utközben költséget utaltak ki a számukra, hogy hazautazhassanak.

A rendőrség természetesen a noviszádi munkáskamara feljelentésére körözőlevelet bocsátott ki a sikkasztó vállalkozó ellen.

— Páros bál a Mikulánál. Bácsko-Petrovoszelón február hó 16-án, vasárnap páros bál lesz a Mikula féle vendéglőben. A petrovoszelói felnőtteknek minden évben ez a legsikerültebb mulatsága, amikor az öregek ifjú hévvel fáradhatatlanul reggelig ropják a ropogózt.

Parisette bált

rendez a noviszádi zsidó jótékony nőegylet 1930. febr. 20-án. „Miss Parisette” választással egybekötve

— A beszélőfilm bevonulásáról. Miss Jugoszláviáról, a noviszádi Juda Makkabi és Nemes táncintézet álarcosbálijairól, számtalan érdekes világeseményről hoz kitűnő képeket a Képes Vasárnap tegnap megjelent legújabb száma. Az érdekesebb cikkek közül kiemeljük: A Vajdaság szenzációja lesz a bálak bálja, Virágvasárnapkor zárjuk le a Képes Vasárnap gyermekszépség versenyt, Heumann Irén szuboticeai tornaiskolájában harmonikus formát kap a női test, stb. stb. Érdekes rádiórovatot, teljes európai rádióműsor. A kitűnő képes hetilap mindenütt kapható, ára 5 dinár.

— Beeskerek is meghívást kapott a szuboticeai ping-pong versenyre. Beeskerekről jelentik: A beeskereki AK Vojvodina ping-pong játékosai meghívást kaptak a szuboticeai asztali teniszkülsőtől a Strelitzky serlegért kiírt vasárnapi versenyre. A beeskereki ping-pong játékosok elfogadták a meghívást és szombat éjjel Szuboticára utaztak.

— Beeskereken megkezdik a bajnoki mérkőzéseket. Beeskerekről jelentik: Vasárnap folytatják a kéthónapos téli szünet után a bajnoki mérkőzéseket Beeskereken és már február 16-án három mérkőzés kerül eldöntésre. ZsSK pályán a Vojvodina és a ZsSK, az Obilics pályán az Obilics és a Schwaebise, a Boracén pedig a Borac és Radnicki első csapatai mérkőznek, délután négy órai kezdettel. Délelőtt tíz órakor az egyesületek b) csapatai állnak ki.

Deszkat, léceket és épülettart
legolcsóbban vásárolhat LIŠIĆ FATELEPEN
Temesvári ut. castornan tul 478.

— Páratlan izlésű ebédők ritka nagy választékban előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók Hemler butorüzletében, Novisad, Safarikova 30.

— A petrovaradini Radnicki sportklub, március 4-én, farsang keddjén nagy álarcos bálát rendez Petrovaradinban, a mozi helyiségében. Az álarcosbálon megválasztják Miss Petrovaradint és Miss Noviszádot. Beléptidj személyenként 10 dinár. Kezdeté este 8 órakor.

— Aratógépkészítői és szerelési tanfolyam Kulán. A Kulán is jó hírnévnek örvendő Knézy Péter szombori gépkészítő cég e hó 10, 11 és 12-én aratógép kezelési és szerelési tanfolyamot rendezett a Fuchs féle mezőgazdasági gépműhelyben azon célból, hogy a gazdák a szövevényes szerkezetű aratógép szerkezetét teljesen megismerjék és annak kezelésében jártasak legyenek, mert a mezőgazdasági gépek csak akkor teljesíthetnek jó szolgálatot, ha azok szerkezetével és kezelésével az érdekeltek tökéletesen tisztában vannak. Hogy milyen fontosságot tulajdonosoknak maguk a gazdák az ilyen tanfolyamnak, mutatja az, hogy ezen a három napig tartó tanfolyamon körülbelül száz gazda vett részt, hogy a gépkészítés fortélyát elsajátítsák. A tanfolyam nemkülönben fényes eredményt hozott a rendező Knézy cégnek, mint az általa bemutatott Massey-Harris amerikai aratógéppárnak is. A tanfolyam befejezte után a gazdák elismeréssel nyilatkoztak a rendező cégnek az oktató és felvilágosító hasznos munkáért.

— Gyermek jelmezbál Szomborban. Szomborból jelentik: Csütörtök délután a szombori szociális misszió vezetői megbeszélést tartottak, melyen elhatározták, hogy március 2-án délután 4 órakor gyermekjelmezbált rendeznek a Szlobodában. A jelmezbál jövedelmét a népkonyhák költségeinek fedezésére fogják fordítani.

Még csak ma, az Apollóban

CHRISTINA
JANET GAYNOR

RUDOLF SCHILDKRAUT — CHARLES MORTON és LUCIE DORAINE val a főszerepekben

SPORT

Ma a beográdi Jugoszlávia mérkőzik Noviszádon

Noviszád a legutóbbi hetekben kedvenc kiránduló helye lett a beográdi vezető futball egyesületeknek. A noviszádi vendégszerelés immár a beográdi legjobb egyesületek számára sem kőjutás csupán, mert mint a legutóbbi eredmények mutatják, a vendégeknak legjobb tudással kell játszaniuk, ha Noviszádon győzni akarnak.

A kiváló beográdi többszörös bajnokcsapatot a reváns vágya fűti, a holnapi mérkőzéssel kapcsolatban. Ismeretes, hogy legutóbb éppen a Rádnicskitól váratlan, de megérdemelt vereséget szenvedett és a noviszádi munkások győzelme akkor országsszerte nagy feltűnést keltett. Azóta már a Jedinstvo is vereséget szenvedett Noviszádon és a kijűnő Szoko legutóbb döntetlen eredményt volt kénytelen beérni.

Ilyen előzmények után kétségtelen, hogy a Jugoszlávia a rendelkezésére álló legjobb összetételben látogat el Noviszádra. Ellene a Rádnicski is legjobb csapatát állítja sorompóba, hogy, ha csak lehet, megismételje a legutóbbi szenczáción győzelmét.

A Jugoszlávia-Rádnicski mérkőzés előtt a Rádnicski tartalék együttese a Vojvodina tartalékkal mérkőzik. Az előmérkőzés 2 órakor, a főmérkőzés 3 óra 15 perckor kezdődik a Rádnicski pályán.

...

Rádnicski hírek. Felhívom a következő játékosokat, hogy vasárnap délelőtt fél 9 órakor a pályán jelenjenek meg: Pivnicski, Atanackovic, Nonnenmacher, Andric, Rossier, Szikirica, Kalics, Sebők II, Kaica Ninov, Mogin, Stiglic. Délután fél 1 órakor: Viskalics, Hofman, Sebők I, Prohaska, Carin I, Kapmajer, Mocika, Fülöp, Carin II, Debics, Vitez. Délután fél 2 órakor: Kovacevics, Boros, Ferenci I, Schmidt, Patarica, Blumenreder, Greiling, Sauzer, Papp, Barta Weiss I, és délután fél 3 órakor: Milutinovic, Hacker, Rápóti, Jurik, Bueheimer Grünberg, Burai II, Grujics, Petrovics, Mandics I, Mandics II, Malesevics, Weiss II és Valent I.

A noviszádi bírák ma délelőtt a Zseljeznicska uccai Bauer féle vendéglőben értekezletet tartanak.

— A szombori kereskedelmi kör mulatsága. Szomborból jelentik: A szombori kereskedelmi kör szombat, 15-én tartja a Szokol otthonban a szokásos farsangi műsoros mulatságát. A műsor keretében a magyar iparos dalárda, a szerb iparos dalárda, a szerb egyházi énekkar, a szerb földműves dalgyűjtő, Molnár Miklós és a Csepicska zenekar lépnek fel. A rendezőség számtalan humoros számot iktatott bele a műsorba, melynek nem utolsó pontja lesz az 1930. évi „Mister Szombor” megválasztása is. Szavazati joggal természetesen csak hölgyek bírnak. Az est iránt nemcsak Szomborban, de a vidéken is nagy az érdeklődés.

Uj gyár Vukováron. A vukovári városi képviselőtestület koncessziót adott egy textil gyár alapítására, illetve építésére.

KÖZGAZDASÁG

Akciót indítanak a vajdasági ecetgyárosok, hogy a közönség a természetes uton gyártott ecetet használja

Kósza hírek az ecetgyárosok kartelljéről

Az utóbbi napokban Noviszádon olyan hírek terjedtek el, mintha a dunabánsági ecetgyárosok kartellbe léptek volna és hogy az ecet ára ennek következtében megdrágul. A Reggeli Ujság munkatársa tegnap beszélgetést folytatott Reiner Simon nagykereskedővel, az ecetgyárosok egyesületének elnökével, aki kijelentette, hogy az ecetgyárosok körében semmiféle kartellmozgalom nem indult meg és szó sincsen az ecet árának emeléséről.

Az ecetgyárosok néhány nap előtt szokásos értekezletüket tartották meg Noviszádon és ezen az értekezleten többek között megtárgyalták, hogy a nyersanyag árának mintegy negyvenöt százalékos emelkedése következtében milyen álláspontot foglaljanak el, hogy lehetőleg egymásnak ne ártsanak. Kartellról szó sincs és az ecetgyárosok között továbbra is ugyanaz a sza-

badverseny marad meg, mint eddig. A gyárosok éppen a súlyos gazdasági viszonyokra való tekintettel úgy határoztak, hogy nem emelik az ecet árát, hanem azt a régi nívón tartják meg. A kihitelezés ügyében elhatározták, hogy a nemfizető kereskedőkről értesítik egymást, hogy a nagyobb veszteségektől megmenekedhessenek. Ezenkívül elhatározták az ecetgyárosok, hogy

akciót indítanak arra, hogy a közönség a természetes alkoholból erjesztett ecetet vásárolja és ne az úgynevezett gromesszenciát, amely káros az egészségre.

Igy tehát a nagyközönség nyugodt lehet, az ecet nem fog megdrágulni és az ecetgyárosok között kartell nem alakult és nem is fog alakulni.

NOVISZADI PIACI ÁRAK

A városi fogyasztási adóhivatal jelentése.

Husfélék: Marhabús kilója 14—16 dinár, borju 20—27, bárány 26—30, birka 10—12, disznó 18—24, füstölt hus 22—26, szalonna nyers 20—22, füstölt szalonna 22—28, zsír 20—22 dinár. Szarvasmarha élősúlyban 6—9 dinár kilója.

Baromfi: Csirke párja 20—25 dinár, liba 160—180 dinár, kacsa 60—80, pulyka 130—180 dinár. Hízott liba és kacsa 21—22 dinár kilója.

Hal. Ponty 20—25 dinár kilója, haresa 40, csuka 20 dinár.

Liszt és kenyér: Fehér liszt kilója 3.40 dinár, főzöliszt 3.10, kenyérliszt 2.20—2.30, fehér kenyér 3.50—4 dinár, barna kenyér 2 dinár.

Tej és tejtermékek. Tehéntej literje 2-3 dinár, tejfel 20—35, tehénturó 6—10, első rendű vaj 52—60, másodrendű vaj 35—40, birkasajt 25—35 dinár.

Fűszerárú: Kávé kilója 48—76 dinár, cukor 13—15, rizs 8—12, mák 16—20, bors 68—72, só 2.75, paprika 25—56 dinár, tojás darabja 0.90 dinár.

Zöldség és főzelék. Bab kilója 7—8 dinár, lenese 12—16, borsó 14—16, savanyu káposzta 2—4 dinár, fejeskáposzta darabja 0.50—1 dinár, burgonya kilója 1.50—2 dinár, spenót 4—5, kelkáposzta 1—1.50, kalarábé 1.50—3, sárgarépa 1.50—2, hagyma 1—1.50, fokhagyma 7—10.50, leveszöldzés 1 csomó 1—1.50 dinár.

Termények: Buza métermázsája 200—205 dinár, árpa 120—130, zab, zab 145—150, tengeri 105—115, korpa 100—110, szén 70—90, muhar 100—120, szalma 35—50 dinár.

Bor és pálinka. Fehér bor literje 8—15 dinár, vörös bor 10—16, pálinka 30—60, ecet 4—5 dinár.

Tüzelőfa. Kemény hasábfa méterje 180—210 dinár, puhafa métere 140 dinár.

Szén, koks, tüzifa

minden mennyiségben, vagonfelében is
VINKOVICS FATELEPEN
Noviszád, Putoski put (közvetlen közelében) Tel. 22-57

— A nagybirtokosok felülvizsgálata. A ludbregi járásban mult héten a földművelésügyi minisztérium egy szakbizottsági tartózkodott Gyurics inspektor vezetésével, mely a járásban levő nagybirtokosokat felülvizsgálta, amelyek a földreform alá tartoznak. Ilyen nagybirtok a ludbregi járásban több van, legnagyobb közöttük báró Inkey Pál berényi, somogy megyei nagybirtokos rasznji nagybirtoka. A szakbizottság tapasztalatairól írásbeli jelentést fog tenni a földművelésügyi minisztériumnak.

— Megnagyobbítják a nova-gradiskai kórházat. A nova-gradiskai kórház, amely előbb tartományi volt, most pedig bányászati, mindössze 105 ágyval rendelkezik. Mivel ebben a kórházban a pozsegi, bródi és pakraci járásokból is jelentkeznek felvételre betegek, a kórház kicsinek bizonyult és ezért még az oszijekai tartomány megszavazott két és fél millió dinárt a kórház modern megnagyobbítására. Ezt az összeget most a bányai hivatal is jóváhagyta és nem sokára megkezdődnek a megnagyobbítási munkálatok.

Az ország legmodernebb sebészeti pavillonja. Oszijeken most közeledik a befejezés felé az ország legmodernebb sebészeti pavillonjának az építése. Az építkezésre 5 millió dinár volt előirányozva.

— Nagy érdeklődés nyilvánul meg a Jadranska Sztrazsa estélyeiről. Mint már megírtuk, a Jadranska Sztrazsa nagyszabású japán estélyt rendez február 22-én a Szloboda nagytermében. Külön meghívókat az estélyre nem adnak ki. Az egyesület tagjai a Zsivojnovics drogériában válthatják ki a belépőjegyeket, míg a többiek részére a Szlavia könyvkereskedés árusítja a jegyeket. Jegyek egyébként este a pénztárnál is kaphatók.

Mol ebédelhet jól?
Mol uzsonnázhat jól?
Mol kap jó italt?

A MÜNCHENI SÖRÖZŐBEN!

OLCSÓ ÁRAK!

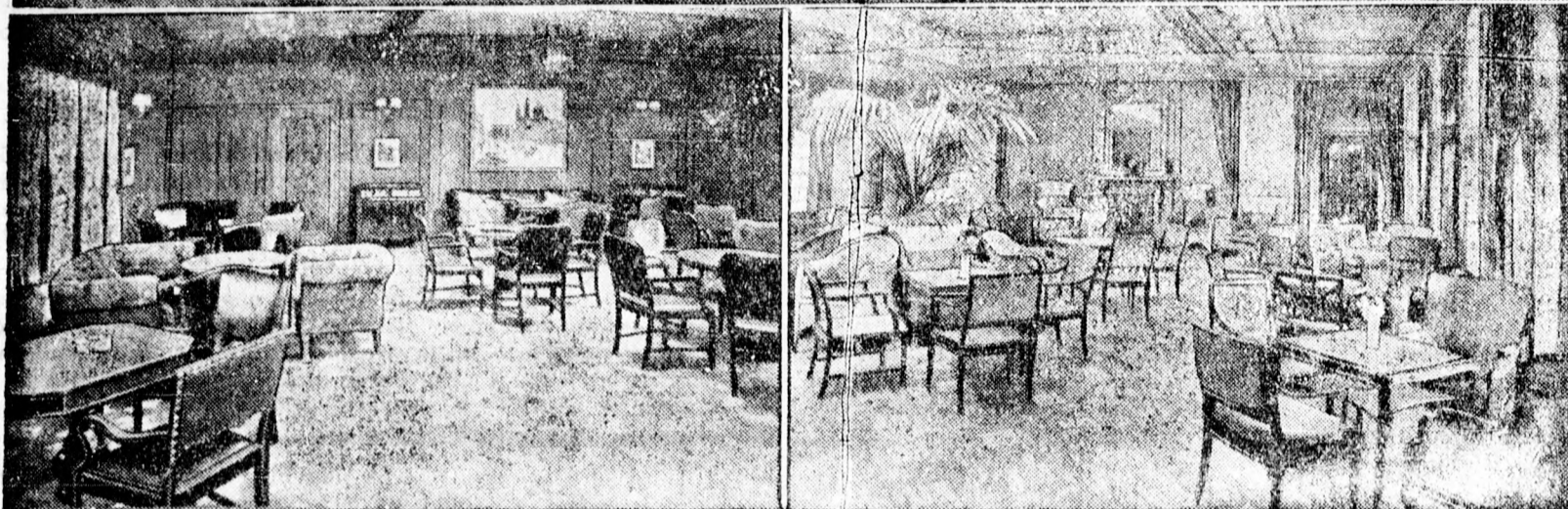
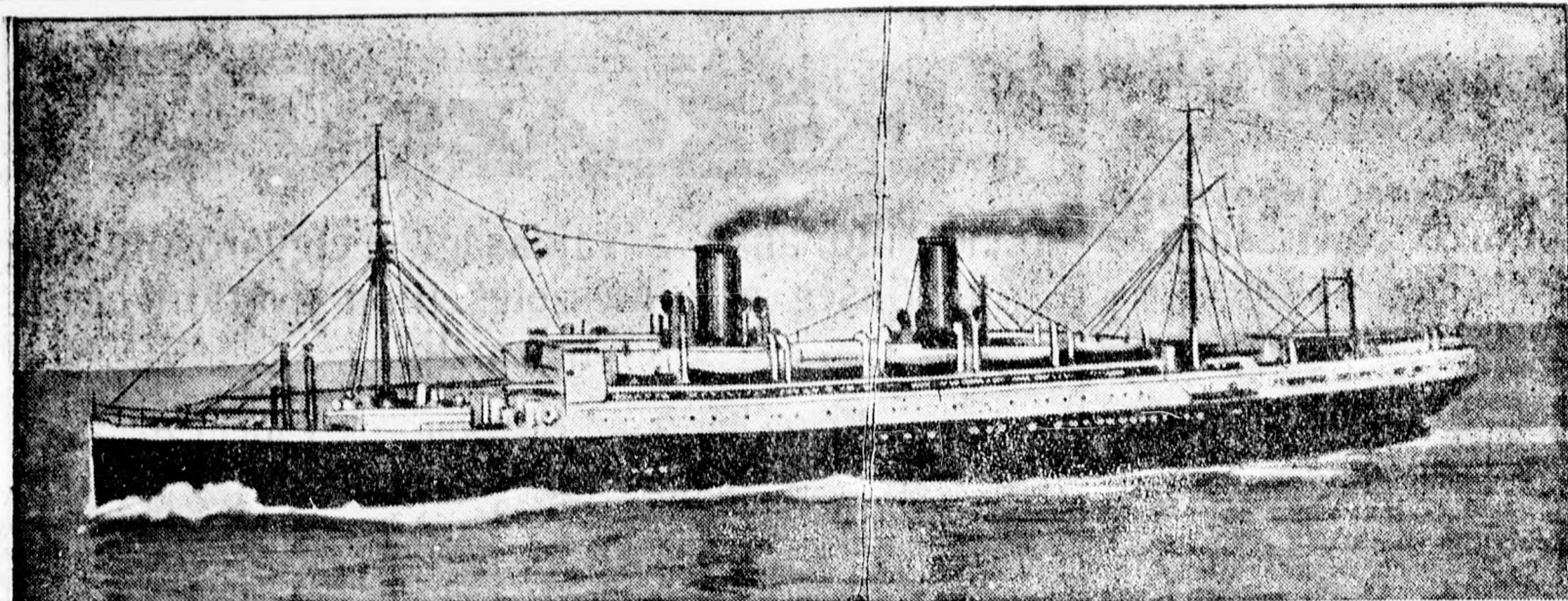
Dusan felszerelt
SPORTMAGAZIN

futball, atlétika, tennisz és az összes sportcikkeiben

HAJDU M.

Kérjen
áránlatot! **NOVISAD** A legolcsóbb be-
vásárlási forrás!
Kraljica Marija ut, Matice épület 450

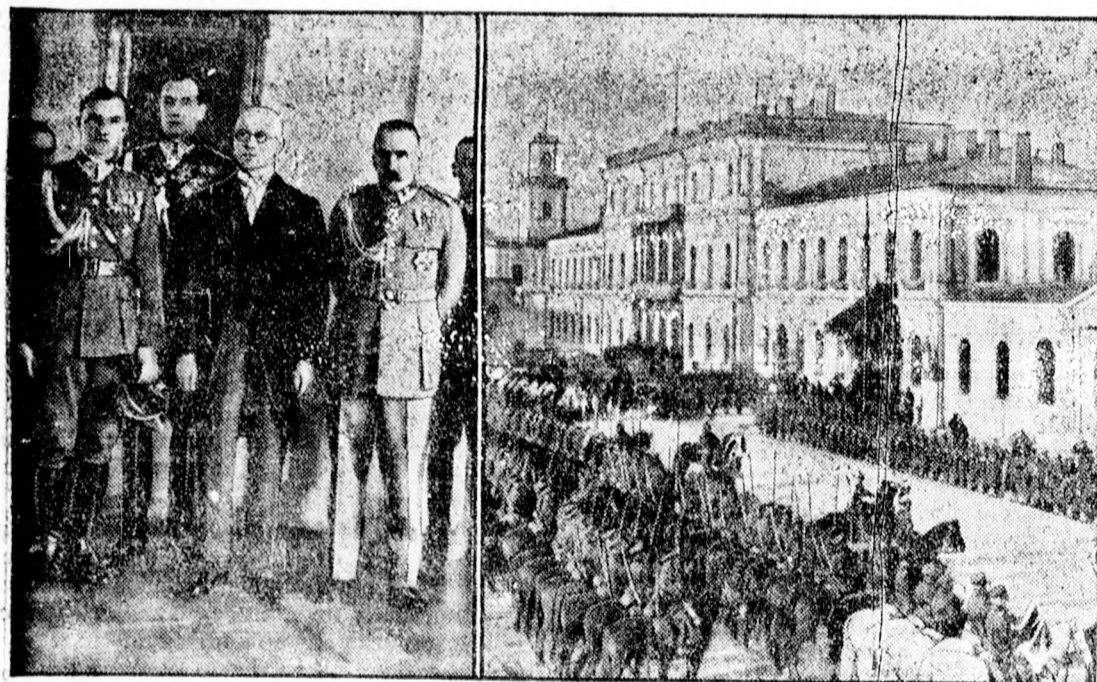
A newyorki kikötőben elpusztult a „München“ német hajó

A newyorki kikötőben tűz keletkezett a 13.483 tonnás „München“ nevű Lloyd

gőzösön. A tűz következtében sorozatos robbanások keletkeztek a hajón, amely elsüllyedt a Hudson alagut felett. Felső képünk

a hajót, a baloldali alsó kép a dohányzót, a jobboldali a társalgót mutatja.

Új hatalmi csoportosulás Keleten

Strandmann, az eszt köztársaság elnöke a múlt héten Varsóban járt. Ennek a látogatásnak igen nagy politikai jelentőséget tulajdonítanak, mert valószínű, hogy egy új keleti államszövetségről tárgyaltak. Ebben az államszövetségben, Esztország, Lettország, Litvánia és Lengyelország lenne.

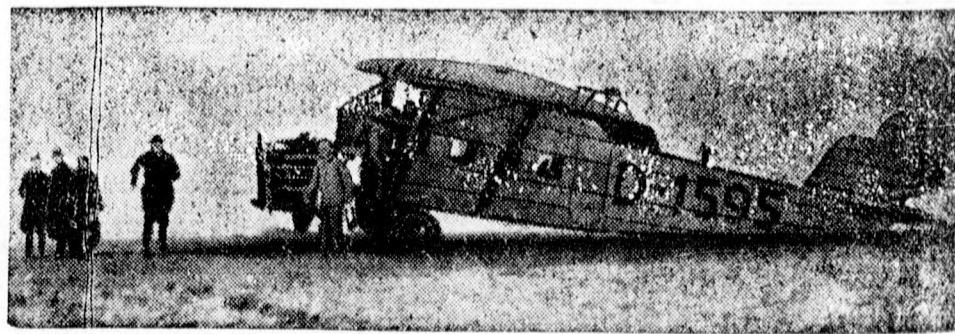
Baloldali képünk Strandmann és Pilsudski marsallt, a jobboldali pedig Strandmann Varsoba való bevonulását mutatja.

Súlyos repülőkatasztrófa Angliában

Délangliában, Marden mellett lezuhant a Páris—London repülőjárat egy gépe és teljesen elégett. Ez alkalommal két utas meghalt, három pedig életveszélyesen megsebesült.

Szerencse a szerencsétlenségben

A Danzig—Berlin vonalon közlekedő repülőjárat egy gépe Wernichen mellett kény szerleszállást végzett. Ez alkalommal a repülőgép motorja leszakadt a törzsről és a

gép lángot is fogott, amit a legnagyobb szerencsére el lehetett oltani. A pilóta és az utasok, miután a gép idejében földet ért, sértetlenek maradtak.

Ujabb betörések és lopások Sztáribecsejen

Ismeretlen tettesek ellopták egy baromfi kereskedő kocsját és lovait

Sztáribecsejéről jelentik: Körülbelül 2 hét előtt hírt adtunk arról, hogy Sztáribecsejen ismeretlen tolvajbanda garázdálkodott, mely egy éjszaka négy helyen tört be kisebb-nagyobb szerencsével és a tett elkövetése után nyomtalanul eltűnt.

A minap éjjel ismét életjelt adott magáról a titokzatos banda. Ez alkalommal Nagy József botrai kereskedő üzletébe hatoltak be, a zajra azonban figyelmesek lettek a házbeliek, mire eltávoztak és a közelben levő Sztéfánovics István baromfikereskedő udvarába mentek. Sztéfánovics és hozzátartozói figyelmesek lettek a beszédre és ki akartak jönni a házból. A tolvajok azonban elállták az ajtót és az ablakokat és megfenyegették a bent lévőköt, ha ki mernek jönni, aztán éktelen dörömbölésbe kezdtek az ajtón és az ablakon, hogy a bentlévőket megfélemlítsék.

A nagy zene-bona közben a banda többi tagjai befogták a kocsi a lovakat,

amelyen Sztéfánovics hajnalban a zsalji hettvásárba akart menni és elhajtattak azon.

A házbeliek, amikor a zaj megszűnt, ki akartak jönni, azonban az ajtó és az ablakok el voltak torlaszolva és csak nagy ügyvel-bajjal tudtak kiszabadulni a fogságból. Sztéfánovicsék reggel azonban jelentést tettek a csendőrségnek, amely erőyes nyomozást indított a banda kézrekerítése érdekében.

A kárvallottak véleménye szerint a tettesek valószínűleg cigányok lesznek, mert a betörés előtt való napon egy koci cigány ment el azon a részen, az asszonyok betértek a házakba kártyát vetni, a férfiak pedig terepszemlét tartottak a környéken.

— **Parcellázzák a szombori Szemzőkeretet.** Szomborból jelentik: A Szomborban pár év előtt megindult parcellázási láz a város egyik legszebb magánparkját is áldozatul kívánja. A vasutállomás közelében terül el az ugynevezett Szemzőkert s ennek parcellázását határozta el a park új tulajdonosa. Szomborban az utóbbi években történt parcellázásoknál nem sok gondot fordítottak az építkezők a keletkezett új utcák

HOTEL ROYAL BEOGRAD

Kralja Petra u. 70

Elsőrangú hotel. Jugoszláviai jobb utazóknak, kik üzletileg sűrűn utaznak Beogradba, jelentékeny árengedmény

külső képére és sokszor szinte máris dülledő viskókkal építették be az új telkeket. A most parcellázandó terület szinte predestinálva van arra, hogy egy új villatelep magva legyen. Akik Szomborban szívükön hordják a város szűkítés és rendezés gondolatát, kíváncsian várják, hogy sablonos építményekkel vagy művészi villákkal építik-e be a pusztulásra ítélt parkot.

— **Műjégyár épült Odzacsin.** Részyentársasági alapon műjégyár épült a Kender és Fonógyár telkén. A gyár a legmodernebben van berendezve. A gépek a Brown-Boveri A. S. gyártmányok, melyek naponta 1800 kg. műjeget állítanak elő. Odzacsin ezzel egy újabb iparággal szaporodott.

Nyilttér*

Felhívás!

Alulírott felszámolók ezennel felhívják a Kraljev Bragska Fabrika Šampanjera i Podrumstvo Ladányi i Sin kraljevbregei cég összes hitelezőit, hogy követéseiket Lepedat Miloš felszámolónál (Subotica, Opšta Privredna Banka D.D.) 8 nap alatt jelentsék be.

Kraljevbragska Fabrika Šampanjera i Podrumstvo

Ladányi i Sin Kraljevbrag, felszámolás alatt

Lepedat Miloš
Dr. Ljubibratić Sándor

Köszönetnyilvánítás.

Mindazonnak köszönetet mondunk, akik felejthetetlen halottunk

Berkó András

temetésén megjelentek, vagy koszorú- és virágdományaikkal igyekeztek mérhetetlen nagy fájdalmunkat enyhíteni.

A gyászoló család.

Keresett zeneművek

modernek és klasszikusok

Rádió slágerek

Eredeti gramofon lemezek

Minden jó könyv

ifjúsági regények

Üzleti könyvek

és iroda felszerelések

Báli papírsapkák

konfetti és serpentin nagy választékban kaphatók:

Vig Zsigmond Sándor

Könyv-, zeneműkereskedésében

SUBOTICA Telefon 97

Megrendelésre postán legrövidebb időn belül szállítok

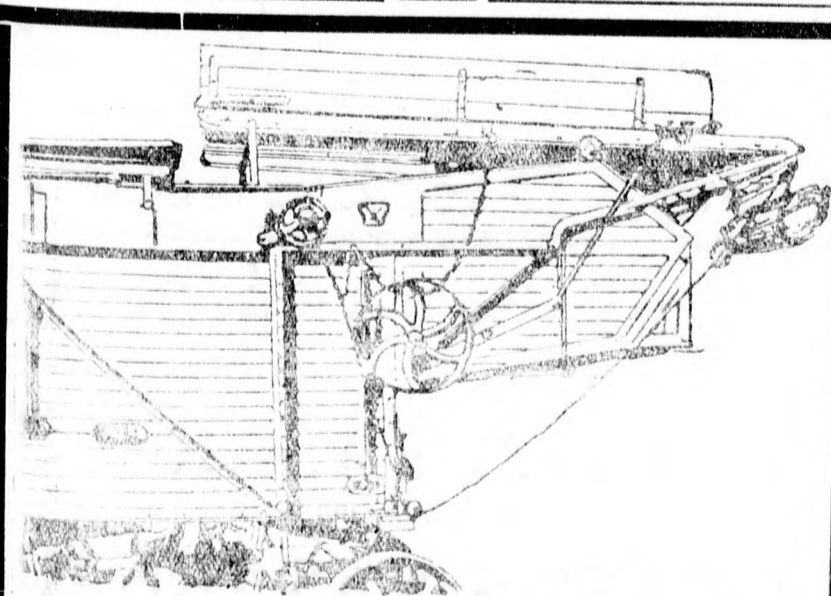
FIZESSEN ELŐ
A REGGELI UJSÁGRA

I. RHODE ISLAND RED FARM

Noviszádi nemzetközi kiállításon
I. és II. díjat nyerte

Angliából és Dániából importált tenyészállatok. Előjegyzéseket elfogadok Rhode Island, Fehér Leghorn, Fehér Wiandotte tenyésztőjásokra, naposcsibékre, növendék- és tenyészállatokra. Az állomány állandó vérvizsgálat, csapófészek ellenőrzés és törzskönyvezés alatt áll. — Cim: Pászthy, Novisad, Kr. Petra 30. Tel. 21-34

(Elevátor szállítás közben)

Cséplőgéptulajdonosok figyelmébe!

Szereljék fel cséplőgépjüket a legújabb bácskai könnyű súlyú (4 q) szab. felhajtható

elevátorral

Bármily gyártmányú cséplőre alkalmazható. Traktor garnitúrához különösen alkalmas. Részletes felvilágosítással és ajánlattal szívesen szolgál:

POLICH és VARGA ekegyára, KULA

Tehnikai vállalat keres azonnali beépítésre ügyes, megbízható, a szerb és nemet nyelveket perfekten bíró olyan

tisztviselőt

aki mint ügyes eladó is már beigazolhatólag bevált.

Ajánlatok

„AUDION“

Ing. N. Kun, Novisad

Intézendők 96

697

Felhívjuk

a nagyverdemű vevőközönség figyelmét mielőtt

vászon-, sifon- és más fehéreműszükségletét beszerezni ajánljuk jóminőségű áruikat olcsó árakkal Tisztelettel

Veco M. Vidaković i Sinovi
Subotica, Jelašičeva ulica 10

Városi Mozi Subotica
Csütörtöktől—vasárnapig
Élő szám, a legnagyobb varieté szenczió!
A hét éves csodagyerek
Ljubica Liebless Prágából
A legnagyobb akrobata n utaványokat végzi. —
Ugrások, saltok, dupla saltok stb.
Előre, Harry!
(Märnier ohne Beuf)
Harry Piel
legszenczió-abb kalandja. Harry harca a pazem-
berekekkel a tenger fölött. Harry mint deteklv, mint pi-cér

HÁZASSÁG

Huszonegy éves ke-
resztény árvaleány va-
gyok, férjhezmenők. Ke-
resek olyan tisztességes,
munkaszerető felelő, aki
becsületes munkával in-
kább gyarapítani tudná
szüleitől reám maradt
földbirtokomat. Kézpén-
zem is van. Kivánságra
fényképet elküldhe em.
Teljes című választ „Ter-
mészetes szépség” jel-
igére e lap kiadóhivatalá-
hoz kérek. 596

Tűzifa és szén
vagontételben bár-
mely állomásra elő-
nyös feltételek mellett
kaphatók
Ács Andor
SZUBOTICA 679

A noviszádi munkásbiz-
tosító egészséges és ügyes
házmester párt
keres. Javaldalmazás: la-
kás, fűtés, világítás. A
többi feltételek az igazga-
tólól tudhatók meg, min-
den nap 15—16 óráig.

Előnyomda
berendezést teljes fel-
szereeléssel legjobb a-
nyagból legolcsóbban
szállít
GELBSTEIN ALBERT
előnyomda berendezési gyár
SENTA, Bačka 520

14 NAPOS
leltári kiárusítás
mélyen leszállított áron
GELB, villamos vállalat, Futoski put

Svinjske dlake
skupljene preko godine od oko 17.000
komada svinja, prodaje na
licitaciji 28. februara o.g.
Mesarska i Kobasicarska Zadruga u No-
vome Sadu. Prima ponude na nesusene
u sirovom stanju ili osusene za otpremu
spreme. 659

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMÁN SÁNDOR

APRÓHIRDETÉSEK
egy hétköznap, mint vasárnap
Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár,
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

TELJES MÉSARSZÉK
BERENDEZÉS, keveset
használt es egy bécsi ti-
pusú felülvilágító jégsek-
rény eladó, elköltözés
miatt. Temerin, Zseljez-
nicstva u 476. 685

Egy jó karban levő Ford
teherautó eladó. — Cim
„Sloga”, Almaska u. 5.
69)

OLCSÓN eladó E. M.
komplett cséplőgarnitúra,
vagy magányos kazán 10
HP. Jovan Borbas, Bud-
szava. 587

ELADÓ egy jókarban
levő huskoci és egy 5-6
agu kvecsgép. Futaki ut
70. sz. 635

MAGÁNYOS HAZ ki-
adó, két szoba két kony-
ha, 1/8 kerttel Daranyi te-
lep I. csoport 125. Özv.
Nyiró Andrásnéval. 603

BÉRBEADÓ nagy fas-
kert, alkalmas bármilyen
veteményre és használt
komlódrót eladó. Primor-
ska (Vasár) ucca 36. alatt. 670

GYERMEKTELEN ház-
as párnak lakás, takarítás és
kiszolgálás fejében kiadó.
Cim a kiadóban. 692

KÉT szoba, konyha, speiz,
vagy egy szoba konyha
kiadó. Bővebbet Cara Du-
sana uccában, Jusztusz
fűszerüzletében. 693

KIADÓ három szobá-
ból álló villa, Mali Lim n,
Vojvodjanszka Pavle Szi-
micsa 4. 687

KIADÓ üzlethelyiség a
város központjában, iro-
dahelyiség és nagy rak-
tar. Zeljeznicka ul. 20.
691

Orbán pensióban szép
szobák olcsón kiadók.
Fürdőszoba, vízvezetési
mosdók, telefon. 577

UCCAI HELYSÉG ki-
adó üzletnek vagy mű-
helynek, Piroška ul. 68.
alatt Érdeklődni Piroška
ul. 89. Máriásnál. 621

KIADÓ szoba konyha
élekkamra és fűskamra.
Masarikova uccában. Bő-
vebbet Futaki ut 70. 634

HENTESÜZLET jófor-
galmu kiadó. Cara Du-
sana utca 73. alatt. 638

KÖNNYŰ STÍPES KO-
CSIT jókarban levő ke-
resek megvételre, kisebb
lő után. Guelmimo tenc-
kereskedő, Senta. 672

JOBBHÁZBÓL való gya-
kornok és egy nőien
üzleli szolgál felvétetik.
Három nyelvet ismerők e-
lőnyben részesülnek. Sze-
mélyes vagy irásbeli aján-
latokat Julius Meini kavé-
behozatali r. t. Noviszád.
Kralja Alekszandra 5. alá
intezendők. 695

EGY INAS fi étessel
felvetetik. N. Putnik ur-
szabó Noviszád. Kralja
Alekszandra u. 10. 641

Keresek ELÁRUSÍTÓ-
NŐT cipézi szakmában,
aki ügyes és ebben a
szakmában mar volt. Fel-
világosítást ad Kardos
hirdetőiroda, Novisád. 692

16—18 ÉVES NŐTEN
pincér azonnal felvetetik
Kalmár András vendég-
lőben, Temerin. 648

VASKERESKEDŐ SE-
GÉDEK, fiatalabb erők,
nyelvismerettel és jó kez-
irással felvételnek. Irás-
beli ajánlatokat fizetési
igény megjelöléssel P. 328
sz. alatt Kardos hirdető-
válalathoz, Novisád cím-
zendők. 676

HÁZVEZETŐNŐ, idősebb
asszony, állást keres jobb
híznál vagy plebániára.
Cim a kiadóban. 681

PERFEKT mérlegképes
könyvelő, ki a szerb hor-
vat német magyar nyel-
vet tökéletesen bírja, 10
évi gyakorlattal állást ke-
res. Megkeresések a ki-
adóhivatalhoz „Perfekt”
jeligére. 544

LIFKA

Csütörtöktől—vasárnapig
2 nagy sláger! 2 csodás ujdonság!
LIA MARA és LUIS LERCH
vidám ötletekben gazdag aranyos története
VÖRÖS KÖR
La Yana, Harry Halm, Sigfrid Arno
Szerencse fiai
Világvárosi történet.
JÖN! Az első éneklő és beszélő film JÖN!
Al Volson világslágera
AZ ÉNEKLŐ BOLOND

Házvezetői állást keres
egy középkori jobb tég-
getlen nő, a háztar-
tas minden ágában jártas
és varrni is tud, Cim a
kiadóban. 686

FIATAL kezdő hivatal-
noknő állást keres. —
Kovacs Anna, Dudarszka
ul. 11. Noviszád. 684

Független nő házveze-
tői nagy betegápolónői
állást keres, esetleg vi-
dékre is elmenne. Cim a
kiadóban. 590

GÉPIRÓNÓ szerb, ma-
gyar és német nyelvü-
dással állást keres, eset-
leg gépelest vagy címzést
vállal otthoni elvégzésre.
Cim a kiadóban. 501

KÜLÖNFÉLE

TENYÉSZTOJÁST és na-
poscsinét Rhod. stand és
Leghorn fajrákból tavaszi,
Leghorn kakasokat azo-
nani szállítas a ajánl Gal-
lus Farm Bačka Topola. 687

MUNKÁSRUHÁK min-
den színben, az újannan
megnyitott szaküzletben ki-
tűnő minőségben, olcsó
árcan kaphatók. „KOM-
BINESON”, Kralja Ma-
rija ut, Matica épület. 304

GYÖMÖLCSFÁT 45 éve
fajtisztas minőségben Bed-
nárz falkoia St. Kanjiza
szállít. 578

Elsőrendű természetes
VIRÁGMÉZ helyben 1 kg
2,5 dinár, 5 kg-os doboz
postán küldve 120 dinár
franko kapható. Mudroch
A. méhészetében, Novi-
sád, Vodnikova u. 8. 586

APATINI CSERÉP
legjobb minőségű, köz-
vetlenül a fogyasztónak
is szállít: SZÁL M. és J.
APATIN. 657

SZABADOS MÜBUTOR
minőségben és árban
egyedül álló,
SZUBOTICA
Dancsicsev put 1

Uj villa épület
Daranyi telep II. cso-
port 16 alatt családi
okok miatt olcsón el-
adó. Bővebbet ugyanott
Cispónél a tulajdonosnál

KERESEK 688
4 szoba, komfortos
lakást
lehetőleg a város közpén-
tjában. Ajánlatok Schütz
gyógyszertárba, Noviszád,
Jevrejska 2. küldendők

Hirdetéseket
felvesz
Reggeli Ujság
kiadóhivatala
Novisád, Kralja Petra 30

Atények beszélnek:
A KÉPES VASÁRNAP
több mint 2 év óta mindig pontosan megjelenik
A KÉPES VASÁRNAP
2 év előtt 24 nagy oldal volt, ma 40 nagy oldal
A KÉPES VASÁRNAP
ára ezzel szemben mindig 5 dinár volt és ma is az
Ezt tartsa szem előtt, ha hetilapot és rádióműsort vesz
Ha egy évre meg-
rendell a Képes Vasárnapot, ingyen kap egy Valvo-lámpát, vagy egy voltmérőt
Még ma irjon erre a címre: Képes Vasárnap, Subotica, Kr Alekszandra 9

Bácskai szerzőktől háromezer kötet könyv, mult századbéli bácskai ujságok, bácskai festmények és régiségek Milekics Jócó szubotikai bankigazgató magánmuzeumban

Szuboticán van az egyetlen bácskai muzeum

Bácskában mindezekig nem igen akadt kutató vagy műgyűjtő, aki arra vállalkozott volna, hogy bácskai kulturális termékekből muzeumot állítson fel. Pedig érdemes munka lett volna, főleg pedig érdekes azok számára, akik a bácskai talajba gyökereztek és akiket érdekelnének az elmúlt évek történetei. Milekics Jócó szubotikai bankigazgató, az egész környéken az egyetlen elismert archeologus

három évvel ezelőtt kezdte gyűjteni az anyagot bácskai muzeumba, amely ma már minden tekintetben érték és valósággal tükörképe Bácska történetének.

Alekszandrov uccai lakásán kerestük fel Milekics Jócó bankigazgatót, aki teljesen visszavonultan, ugyszólván csak tudományos kutatásainak él. A bácskai muzeum, amelyben Milekics Jócó készséggel ka-lauzolja az érdeklődőket, az épület egyik hatalmas termében van ideiglenesen, amíg méltó helyiségekbe nem helyezik át. Két hatalmas könyvszekrény, roskadozó polcokkal, több mint háromezer kötet könyv és mind bácskai szerzőtől. A falak mellett egymásnak támasztva képek állanak, régi és új bácskai festők és diletánsok alkotásai. A Bácskában megjelent folyóiratok évfolyamonként rendezve, hatalmas oszlopokban sorakoznak a fal mellett. Bácskában lett régiségekből, Bácska pénzeiből és bácskai bélyegekből külön érdekes gyűjteménye van Milekicsnek.

A muzeumnak, mindenesetre a könyvtár és a Bácskában megjelent ujságok gyűjteménye a legértékesebb és legértékesebb része.

A háromezer kötet könyv között sok régi, mult századbéli kiadás, multszázadbéli szubotikai, noviszádi, szombori és szentai lap, irodalmi folyóirat és röpirat van. Milekics Jócó nagy számban gyűjtötte össze a régi, bácskai szerb írók műveit is.

Gyűjteményében 1848-tól csaknem minden bácskai szerb és magyar író legalább egy két könyvvel képviselve van.

A legrégebb bácskai könyvet a Bittermann féle multszázadbéli szubotikai nyomdában adták ki, szerzője pedig Andrius Alekszander, multszázadbéli bácskai szerb író. Szubotiske Novine címen a mult század utolsó tizedében négy oldalas szláv napilap jelent meg Szuboticán, amelynek példányai 1893-tól 1899-ig hiánytalanul megvannak Milekics Jócó tulajdonában. A Szubotiske Novinét dr. Petrovics Dusán nyomdájában adták ki és Karanovics Mladen szerkesztette. Csillag Károly 1904-ben megszünt irodalmi lapjának, a Bácsországnak példányai, a Zasztava ötvenkilenc évfolyama, a szerb Matica könyvei 1886-tól, amikor a Matica Budapestről Noviszádra költözött mind megvannak a bácskai muzeumban.

1738-ban szerb nyelvű irodalmi lap is jelent meg Szuboticán, még pedig Szrpszka Pesela (Szerb méhecske) címen, ebből a lapból azonban csak keveset sikerült megszereznie Milekicsnek.

Noviszádon 1840-ben „Ujvidék” címen jelent meg egy hetilap, Szuboticán 1880-ban indult meg a Bácskai Ellenőr, amely-

nek minden évfolyama megvan a muzeumban. A lap példányok között látható az Igazszo, a Bácskai Közlöny, a Szabadkai Közlöny, a Szubotikai Hirlap, a Bácskai Hirlap, a Zentai Híradó, a Zentai Közlöny, Tiszamellék, Zombor, Zombor és Vidéke, német nyelven a palánkai Die Wacht, végül pedig az 1890-es években Szomborban és Szuboticán kiadott Bácsvanin példányai. A legújabb lap és könyvtermékek természetesen szintén hiánytalanul megvannak a muzeumban.

A képzőművészeti gyűjtemény sajnos még hiányos Milekics Jócó muzeumban, mert három év alatt nem tudott több bácskai festményt felkutatni.

Alekszics Miklós becsei festőtől, 1811-ben készült négy érdekes portréja van Milekicsnek.

Alekszics kitűnő portrétista volt és képei valósággal ujjaknak, modernül hatnak. Alekszics Miklós 1873-ban jőnevű festőként halt meg Aradon. Avramovics Dimitrije noviszádi születésű festő 1815-től 1855-ig élt, festményei közül több értékes példánya van a muzeumnak. Legérdekesebb képe egy 1840-es portré és több nagy festmény vázlatai így: a beográdi Saborna crkva oltárképeinek vázlatai. A Saborna crkva oltárképeit ugyanis Avramovics festette.

Ilic Cseslyav Todor 1746-ban Csurogon született és 1793-ban Petrovoszelón halt meg. Két hatalmas fára festett szent képét sikerült megszereznie a muzeumnak. A gyűjtemény nevezetesebb képei még Gyurkovics Pál bajai születésű, később ünnepezt festő portréi. Gyurkovics 1855-ben Oroszországba került és Odesszán halt meg. Szimics Pál 1818—1876, Noviszádon született és akadémiai festő lett.

A szombori templom freskóit készítette, amelyekről eredeti skiccek vannak Milekicsnek

Radonics Novák 1826-ban Molon született és 1890-ben Kamenicán halt meg. Legjelentékenyebb munkája egy hatalmas szent György kép.

A bácskai régi festők közül Csortanovics Pál, Pecics György, Dimsics Nikola,

A reticella Egy ifju gyötrelmeiből

Írta: Zsoldos László

A háboru iskolájában több kitüntetéssel tettem le a vizsgát, de az utána következő békében már annyit bukdácsoltam, hogy valóságos égi manónak kellett tekintenem, amikor jó sorsom bejuttatott a Peckinger-házhoz. Még pedig nem segédi vagy könyvelői minőségben, hanem, mint a bájos Peckinger Lala udvarlóját. Társaságban hozott össze velem a véletlen s én mindjárt oly ügyesen használtam ki az első alkalmat, hogy sikerüljön fölébreszteni csekélységem iránt a lány és a kövér mama érdeklődését, meghívást kaptam hozzájuk teára.

Nagyon elegáns ház volt, a lakásuk tele mindenféle, újabbon összevásárolt drága holmival, Peckinger ur Wertheim-szekrénye pedig értékpapárokkal és idegen valutával.

— Ah! Ez a leány kell nekem! — gondoltam ezek után szerelemittasan, bár megvallhatom magamnak, hogy a szöke és fitos Peckinger Lala talán még hozomány nélkül is tetszett volna nekem.

Az apa nem volt odahaza, s a fehérbóbitás szobalány csupán hármunknak szolgált fel a teát és járulékait a pazar harapnivalókat. Peckinger né nagyon művelt asszonynak bizonyult, amit annál könnyebben megállapíthattam, mivel szinte állandólag ragyogtatta előttem olvasottságát és tudását. Olyan apró nyelvbötlések, hogy pl.: totum factum helyett totim facto-t mondott, vagy a piece de resistance-t keresetlen egyszerűséggel piész de rezidenc-nek ejtette ki, az én szememben egyáltalán nem voltak le a mama értékéből semmit.

— Ha te művelt vagy, — gondoltam magamban, — hát tudd meg, hogy én is művelt fiatal ember vagyok s minden idegen szót, amit őnagysága belekevert a beszédjébe, én következetesen kettővel

viszonoztam. Így aztán valóságos szellemi torna fejlődött ki köztem és a mama között a kislexikonból és az idegen szavak szótárából s a győzelmet, amelyet első találkozásunkon alkalmasint megnyerő külsőmmel arattam a két Peckinger-hölgyön, ezen a bizalmas jellegű öt órai teán játszva szilárdítottam meg azzal a nagy általános műveltséggel, amelynek kincsesházát ezuttal oly ravaszul tártam föl vendégszerető házigazdám, a Peckinger mamának és bájos leányának. Ez utóbbinak legalább csak úgy csillogott a szeme, valahányszor ismereteimnek egy-egy rakétáját löveltem föl előttük, vagy pedig ugyane fajtából elsütöttem nekik egy-egy tarackot.

Szóval szerénytelenség nélkül mondhatni, hogy a legjobb uton voltam ahoz, hogy bájos és karcsu pénzeszsákomat mamástul végképp meghódíthassam, amikor mint derűs égből a menydörgős menykő, már-már megvalósuló álmaim kellős közepébe egyszerre csak belecsapott a reticella. Igen, a reticella. A reticella!

Élénk társalgásunk során ugyanis Peckinger mama egyszer csak azt találta mondani hogy:

— És tudja Somberky ur, amikor most tavaszszal leruccantunk egy percre Olaszországba, hát én egy olyan szép reticsellót vásároltam Rómában, hogy tudja, semmi pénzért nem adnám oda senkinek. Pedig már sokan kérték.

— Igazán? — szótam érdeklődő képet vágva, ámbár sejttemem sem volt róla, hogy mi lehet az a reticsello (ámbár a „cello”-ról azt gyaníthattam volna, hogy biztosan valami hangszer), amikor Lala rosszalóan elfintorította az orrocskáját és kijavította Peckinger német:

— Reticella az, mama, nem reticsello!

A kövér urnó azonban nem engedte az igazát, hanem rögtön visszavágott:

— Ha mondom, Lala, hogy reticsello! Direkt figyeltem, hogy mondja a kereskedő.

Lala idegesen dobolt rózsaszínű körmeivel a metszett üveglapu mahagoni asztalkán, amelynek

alsó álványáról óriási ibolyabokréta kandikált föl reánk.

Gyanakodni kezdtem, hogy ebből baj lesz, mert a hölgyek most rögtön engemet is belerántanak a vitába. Mit mondjak, ha szint kell vallanom, holott el sem tudom képzelni, mi lehet ez a cello, vagy csella végzetű „reti”. Mindenesetre jobb volna ha reticsello volna, mert akkor mégis csak valami hang szernek kellene lennie. De mitévő leszek, ha ném cello, hanem reticsella?

A két hölgy kérdő pillantást vetett reám, s éreztem, hogy a pillantást nyomon fogja követni a kérdés. Ezt pedig mindenáron meg kell előznom, mert annyit én is megtanultam a harctéren, hogy a kezdeményezés fél győzelem. Mindez egy pillanat műve volt, s mielőtt ők bármit szólhattak volna hozzám, villámgyorsan én tettem föl a kérdést.

— U-ugy? — szólaltam meg, mintha nem is hallottam volna az elnevezésről folyó vitát. És — hogy hozták haza, nagyságos asszonyom?

— Mit? — kérdezte hevesen a leány.

— Hát azt a reti...

— A reticsellót?

— A reticsellát? — sietett felelni egyszerre a nyá és lánya. — Hát a többi holmink közt! Az utitáskában.

— Ahá, — villant meg kajánul a fejemben, — hát az utitáskákban hoztátok haza? A többi holmi között! Akkor ez mégsem lehet hangszer, ha olyan kis helyen elfért? És a világ legudvariasabb mosolyával fordultam Peckinger mamához:

— És... és drága volt az a reticsella? — s a végét különösen hangsúlyoztam. — A reticsello tudniillik pardon, biztosan csak aféle tájszó, nagyságos asszonyom.

— Látod mama? — torkolta le Peckinger né a leány, felém vetett hálás mosollyal köszönve meg, hogy neki adtam igazat.

— Tájszó? — kapaszkodott bele mentőszalmaszálamba a ház asszonya. — Az lehetséges, hisz

Marodics Ancentija, Jakobej Károly, Eisenhuth Ferenc és több századvégi, elfeledett festők képei sorakoznak a muzeumban. Eisenhuth neve jól ismert a gyűjtők előtt.

Legnevezetesebb képéről, a zentai csatáról, a vázlatához készített tervezete van Milekicsnek.

Érdekes Eisenhuthól Gűlbaba halála és Karaván előjárás képeinek vázlata. Eisenhuth Ferenc Münchenben halt meg, mint ünnepeelt festő.

A bácskai muzeum régiségei is említésre méltók. Bácska legkülönbözőbb helyein végzett ásatások leletei sorakoznak egy szekrényben.

Bácsból török korabeli hadifelszerelések, Sztari Becsejéről Gerber Nándor birtokán lelt Hunyadi korabeli esztergomi, Sztara Kanyizsáról ugyancsak Hunyadi korabeli leletek a szubotica Mácskovics téglagyár melől római korbeli, végül pedig

Krisztus után a második századból visszamaradt leletek említésre méltók.

A régiségeket Milekics Jócó Móra Ferencnek is bemutatta, aki igazolta Milekics megállapításait. Verusicsról is vannak érdekes leletei Milekicsnek, ezek eredete azonban kétséges. Állítólag bronzkorszakbeliek.

A Palics melletti sárga parton tudvalevően Pálos rendi kolostor volt II. József korában. Az itt folytatott ásatásokból hat szobrot szerzett meg Milekics.

Háziipari gyűjteményen kívül rendkívül érdekes levelek vannak a muzeumban régi bácskai személyektől, érdekes a pecsét- és cimergyűjtemény is, végül pedig a bácskai pénzek és bélyegek gyűjteménye. A pénzgyűjtemény teljes, amennyiben az 1848-as papírpénztől a dináros bankjegyekig és váltópénzekig minden pénz van a sorozatban, amelyet 1848 óta Bácskában használtak.

„Világbéke“ készül az európai és amerikai hangosfilmgyárak között

Az európai és amerikai érdekeltségek felosztják a világpiacot

Berlinből jelentik.

Tonfilmkrieg! Tonfilmfriede! Háború vagy béke! Ez dönti el a hangos film karrierjét, fejlődését, expanzióját Európában. A moziipar kis egyéni vállalkozásokból, ad hoc alakulatokból fejlődött hatalmas, világgazdasági jelentőségű iparrá. Főleg a hangos film, első pillanattól kezdve a nagy világgazdasági rivalizálásának középpontjában áll. A legnagyobb német vállalatok álltak össze, az AEG, a Siemens, a Telefunken, hogy meghódítsák az európai hangos film számára a kontinenseket. A nagy kísérlet meghiusult. Amerika győztesen visszavetette a rohamot. Áldozatként az európai filmszínházak és filmvállalkozások egy része maradt a porondon.

Az európai szükséglet nem mutatkozott oly

nagynak, hogy vállalni lehetett volna a rendszeres nagymennyiségű gyártás rizikóját és Európa kénytelen volt az offenzívát defenzívával felcserélni. Megindult a nagy szabadalmi háború. Melynek kirezgései több európai államban is incidensekhez vezettek, Németországban pedig állandó összetűzéseket, rendőrségi beavatkozásokat provokáltak. A németek szabadalmaikra hivatkozva meghiusították a Western Electric apparátusainak munkába állását, mire Amerika generális tilalmat bocsátott ki amerikai filmeknek német készülékekkel való színerozatára ellen. Az európai ipar taktikai szempontból tartotta szükségesnek az áldatlan „Patentkampfi“ felidézését abban a hiszemben, hogy így be tudja hozni Amerika iparának időbeli előnyét és a harc eldőltségéig egyenrangú pozíciót tud teremteni. Kifejtette azonban a számításból, hogy a bizonyta-

— Ugy? — kérdeztem. — Nagyon kicsinek? És... és hova tették... izé... idehaza?

— Hova? — felelte a lány nagyon nyugodtan. — Hát természetesen a vitrinre.

— A vitrinre! — (Ah! és érzem, hogy megkönnyebbültem. — Akkor mégsem lehet más, csak valami apró esecse-becse!)

Lala, alkalmasint hálából, amiért előbb partját fogtam a mamával szemközt, lágyan utottogta:

— Jöjjön, Somberky. Nézz meg. — S megszorítván a kezemet, már fordított is a mindenféle aprósággal roskadásig rakott vitrin felé. — Ugy-e, gyönyörű darab, mi?

Éreztem hogy itt a döntő pillanat. Török, vagy szakad, énnekem most a kezembe kell vennem az átkozott reticsellát. Nem tagadom, úgy éreztem, mintha kiütne rajtam a hideg verejték. Teremtőm, melyikhez nyuljak a sok nipp meg mindenféle apró hasonlatosság közül. Ránéztem a Peckinger-lányra.

— Igazán gyönyörű, — szóltam szinte nyöszörgőve s közelebb hajoltam a vitrinhez.

— De vegye csak a kezébe, Somberky! — biztatott hátunk mögül a mama. — Akár a legfinomabb pókháló!

Csaknem felkiáltottam örömben.

— Megvan! — lélekztem föl és diadalmasan vettem föl a vitrinről a többi masszív nipp közül az egyetlenegy ottlevő és igazán hálószerű remek kis csipkedarabkát:

— Csakugyan, hehe... akár a legfinomabb... hehe... pókháló!

...A két Peckinger hölgy picit megdöbbenve nézett reám, hogy mi a csodát tudok én nevetni az ő reticellájukon (hála Isten, csakhogy mégse hangszert!) de sebjaj: másnapra azért mégis találkatadtunk egymásnak (ugyan hova másfélé lehetett volna menni minekünk?) — az iparművészeti muzeumba!

Olaszországban oly remek tájakat lát az ember, hogy keresni kell rá a szavakat, édes Somberky! Hogy mondja? Hogy drága volt-e? Na nem éppen. Ötven lira az egész.

— Ugye potompéz? — nézett rám Lala. — Egy reticselláért, mi?

Szemmeláthatóan, de nagyon nemán rövid számvetést végeztem magamban. Ötven lira... hogy is ál, most a lira? Mondjuk, hogy csakugyan nem sok ilyen gazdag népek. Csupán az az aggasztó, hogy mért mondja ez a Peckinger, hogy ötven lira az egész? Hát mégis valami nagyobb darab volna? Szent Isten, talán csak nem mégis valami cselló?

— De mindegy — szántam el gyorsan magamat, most már kitértök a Lala mellett, még ha mindjárt egész zenekar volna is az az átkozott „reti“.

De mi az Isten csudája is lehet no? Es szikla szilárdan jelentettem ki, hogy:

— Nem volt drága. Elég olcsó — töprengtem tovább. És mars-marsban akartam felvonultatni gondolatomban mindent, amit csak össze tudtam volna kötni hirtelenében a reti-vel. Reti... reti... reti... sajnos azonban, az egész szövefelfirózásból nem jutott más az eszembe, csak az az egy, hogy retirálni, megretirálni, visszavonulás, takarodó... Na, ez pedig nem lehet sem a reticsella, sem a reticsello.

Ismétlem, mindez szintén csak egy újabb pillanat műve volt. Hanem azért ez is éppen elég volt arra, hogy a pillanat egyszázadrésznyi idejére megbűljön az eremben a vér:

— Szent Isten hátha ezek itt nem is „reti“, hanem valami Boti-cellit vásároltak?! Ezt azonban rögtön el is vettem. Eh, ötven lira. Örület volna!

— No ugye, hogy olcsó? — szóltak egyszerre ismét mind a ketten. — Csak a papa drágálja.

— Mért? — csaptam le rájuk töstént a kérdésemmel, mert biztos voltam, hogy most megtudom a rejtelet nyitját?

— Mert nagyon kicsinek találja, — volt a válasza.

lan helyzet a filmszínházak nagy részét vissza fogja tartani a megfelelő apparátusok felállításától és még a lassu tempójú európai piac számára sem marad megfelelő piac. Németországban is így történt, a tengerentúli kivétel pedig a szabadalmaik körül folyó harc teljesen megbénította.

Előállt az a paradox helyzet, hogy az európai filmhiány megakadályozta az európai filmprodukciónak. A németek önmaguk előtt zárták el a levegőt, bár kétségtelen, hogy Amerikának is jelentős kellemetlenségeket tudtak okozni.

A német elektroipar szövetsége az angol érdekeltségekkel, melyeket a British Talking Pictures Limited fog össze, sem változtatott a konsteláción.

A hangos film hódító útja Európában csak akkor fog megkezdődni teljes igazában, amikor az egymással szembenálló hatalmas érdekcsoportok megkötik a békét és úgy mint a többi nagy iparágakban az egész vonalon, a filmiparban is termelés rayonizálásával és racionalizálásával uralkodnak a piacon. Hiába, a film ma már nem játék és csak másodsorban művészet, elsősorban nagyipar, a nagyiparnak minden gazdasági követelményével és adottságával.

Ha a jelek nem csalnak, az elektroipar a nagy küzdelemnek ezen az utolsó frontszakaszán is a legrövidebb időn belül meg fogja kötni a fegyverszünetet. Valahogy úgy kell felfogni a helyzetet, mintha két nagyhatalom már minden kérdésben megegyezett volna, de a békeszerződésből kimaradt egy jelentős gyarmat sorsa és e körül a kolónia körül folyik még a megegyezés után is a csatározás.

Legújabbban az Amerikában és Európában elhangzott beszédek jellemzik az enyhült hangulatot. De a békehajlandóság már gyakorlatilag is megmutatkozik. A Western Electric általános tilalmát már nem tartják be teljes szigorúval és szórva nyosan már német készülékekkel is vetítenek amerikai Tonfilmeket, noha természetesen a produkciónak leglényegesebb része, hogy mást ne említsünk, a mindon országban olyan népszerű hangos híradó már nem kerül el Berlinbe és a többi német városokba.

A közelmultban, ahányszor csak megpróbálták a Western Electric gépeit munkába állítani, a német konzernektől fellármázott rendőrség megakadályozta az előadást, legutóbb azonban már minden incidens nélkül mutattak be egy amerikai filmet amerikai készülékekkel.

A változott hangulatot már megszimatozta természetesen a filmkereskedelem is és erősen készül a közeli békekötés következtében előállott helyzetre.

Információnk szerint már teljesen készen állnak a békefeltételek, még csak lényegtelennek mondható részletkérdések körül folynak megbeszélések. Európa — így mondhatjuk — enyhe békefeltételeket kap, de elvesztette a háborút. Az európai érdekeltségek számára csak az európai piac lesz biztosítva, valószínűleg Anglia kivételével. Ugy felvevő, mint vetítőkészülékek elhelyezése Európában az európai ipar monopoliuma lesz. A többi világrészeket Amerika kapja. És ezzel szertefoszlik Európa utolsó expanziós reménye is. Viszont a hangos filmgyártás teljes erővel megindulhat a mi kontinensünkön, mivel a tervezett megállapodás szerint minden Európában eladott amerikai film után az amerikai ipar európai szerződő feleinek, viszont Európa Amerikának ugyanilyen feltételek mellett illetéket fizet.

Állítólag pár héten belül ilyen feltételek között létrejön a megállapodás. Al Jolson és a többi sztárok bámulói persze csak élvezik kedvenceik játékát, a film romantikáját és mitsem tudnak a kulisszák mögött lezajló hatalmas nagy iparharcokról.

Vasárnap — Febr. 16.

NAK

TEADÉLUTÁN

A LÖVÖLDÉBEN. — KEZDETE FÉL 4 ÓRAKOR.
TÓTH PÉTER ZENEKARÁVAL

FOROG VAGY NEM FOROG?

Sok álmatlan éjszaka után arra a megállapításra jutott Hering János szombori nyulvadász, hogy a föld bizony nem forog

Hiába mondják a tudósok, hogy a föld forog, Hering János szerint a föld azért sem forog. — Egy ember, aki megdöntötte Newton tantételét és aki Archimedesz sarkára lépett. — Mi az, hogy „epur si muove“?

Egy pirosfedelű könyvecske fekszik előttem, amelyet Oblát Károly szombori könyvnyomdája adott ki s amelynek szerzője Hering János. A könyv fedelén herceg kis heringformájú, emberfejű monstrum, hatalmas gukkerrel a kezében figyeli a spirálison forgó földgolyóbist s alatta a következő felirat:

Forog-e a föld vagy nem?

A könyv szerzője, Hering János, vadász ember lehet, mert bevezetőjében azt mondja hogy egy alkalommal nagyobb vadásztársaság volt nála s amikor vége lett a vadászatnak, elfáradva, jó meleg szobában s kitűnő hegyaljai bor mellett arról folyt a társalgás, forog-e a föld vagy sem. A társaságban levő egyik egyetemi tanár azt mondotta, hogy a föld bizony forog, mire Hering ur azt válaszolta, hogy a föld bizony nem forog. Erre egy másik ur azt válaszolta, hogy „mit is vitatkozunk mi afelett, hogy forog-e a föld vagy sem, hiszen van itt jó bor az asztalon s ha hűségeken kezeljük a poharat, ugys forogunk majd mindannyian, akár akarjuk, akár nem.“

Ennek a kijelentésnek alapján Hering János negyvenegyoldalas könyvet írt, amelyben azt bizonyítja, hogy a föld nem forog, akár mennyire is dühösködnek emiatt a tudósok és csillagászok. Már hogy is forogna kerem a föld? Vegyük csak a következő példát: A föld másodpercenként 465 métert egy perc alatt 27.900 métert halad a világűrben. Egy repülőgép ezzel szemben maximálisan 5000 métert repül percenként. A föld tehát ötször is gyorsabban mozog, mint a repülőgép. Ez abszurdum kérem, mert ha a föld csakugyan ilyen gyorsasággal mozogna, akkor a repülőgép hátsó végével jutna oda, ahonnan elindult.

A föld tehát nem forog.

Még több ilyen kézzel fogható bizonyítékot sorol fel Hering János annak a dokumetálására, hogy a föld nem forog.

Ha egy árkot kellene átugrani s a föld csakugyan forogna, csak a lábunkat kellene felkapnunk

és az árok elszaladna alattunk.

Az egyáltalában nem indok, ha valaki azt mondja, hogy a föld olyan nagy, hogy a rajta történeteket, tehát a forgást nem lehet észrevenni. Hering János ezzel szemben megállapítja, hogy a nagyság egyáltalában nem határoz.

Miért nem lehet egy bolha olyan okos vagy szellemes, mint egy elefánt? Miért ne fájna a bolhának, ha a lábát levágjuk, éppen úgy, mint az elefántnak.

A föld tehát nem forog, azt a bolha és az elefánt példája is bizonyítja.

Ha a föld forogna, a folyóknak olyan helyzetbe kellene jutniok, hogy felfelé folynának. Látott pedig már valaki olyan folyót, amely felfelé folyik?

A tudósok azt állítják, hogyha a föld nem forogna, akkor nem lebeghetne a levegőben.

Hát Mohamed koporsója miért tud lebegni az ég és föld között, pedig Mohamed koporsója nem forog.

Az is elfogadható bizonyíték, hogy a föld nem forog, hogy a „közismert, vérese néven ismeretes“ kis ragadozó, amely a mezei egerek után leselkedik, az egérlyuk felett egy helyen állapodik meg. Ha a föld tényleg olyan sebesen mozogna,

nem állhatna meg egy helyen, mert az egérlyuk közben elszaladna alatta s a vérese hiába leselkedne áldozatára.

Hogyha forogna a föld

a nyulat puska nélkül is meglehetne fogni.

Ha például a nyul a föld forgási irányában szaladna, a föld a lábai alatt sokkal nagyobb gyorsasággal szaladna el, mint amennyit ő tudna szaladni a föld után. A vadásznak tehát nem volna egyéb dolga, mint

elsétálni a nyul után és meglögvén két hátsó lábát belegyömöszölni a hátzákba.

Tévedni emberi dolog, mondja Hering János, s így kétségtelen, hogy a csillagászok is tévedtek, akik megállapították, hogy a föld forog.

„Rádió leadva, tudományos alapon“ hallottam — írja Hering János — hogy a hang 333 métert halad másodpercenként. Már most ha a föld forog és

az ember a földet együtt másodpercenként 465 métert halad, hogyan hallhatja meg a saját hangját, amely csak 333 métert halad másodpercenként. Két ember nem tudna egymással beszélni, ha a föld forogna.

Közismert dolog, hogy vannak akik repülőgépből ejtőernyővel ugranak le. Már most ha az ugró 1000 magasságból ugrik ki s leereszkedése tíz percig tart, amíg a

földre érne, a közönség már 300 kilométernyire „elforgott volna előle“. Kinek tudna akkor a közönség gratulálni a bravuros mutatványért? — Sok álmatlan éjszaka után jutottam arra a megállapításra — írja a könyv szerzője, hogy a föld nem forog.

Egy porszemnyi támpontot sem találtam arra nézve, hogy a föld csakugyan forog.

— Hajlandó vagyok egy szakértő bizottságra bízni a kérdés eldöntését s ebben a bizottságban legyen egy óras, mert ő tudja legjobban, hogy ferde forgó tárgyon az ingaóra nem járhat, lehet azután a bizottságban egy vadász, mert ő szakértő abban, hogy forgó tárgyon nem lehet célt löni, végül egy építész, mert az tudja legjobban, hogy a föld forgása esetén műszereket, vízmértéket és függőket használni nem lehet. Kétségtelen tehát, hogy a föld nem forog.

Pont.

Ezek után kedves hölgyeim és uraim, kedves halgatóim és olvasóim, visszakérem az oskolapénzemet. Nahát! Ha én azt előre tudom, amit Hering ur tud, hogy a föld nem mozog, de hogy is magolom be Newton tantételét, de hogy is kilódóm a föld vonzóerejével, de hogy is vitatkozom Archimedesz tételével, mert ime, ő Egek, Hering János ur rálépett Archimedesz sarkára. Ha én azt előre tudom, hogy a ló tulajdonképpen nem is szalad, csak a lábát kapkodja, mert a föld elmegy alatta, egészen másképpen rendezem be földi pályafutásomat. Ha én azt előre tudom, hogy engem is olyan bölcsőben ringattak, amely sohasem ringott, hogy Hering János ur megdöntötte a gravitáció dogmáját, Kelet felől kerültem volna meg a világot, délen északra fordultam volna, nyugaton délkeletre, északkeleten megfogtam volna a véresét, délnyugaton a nyulat, északkeleten a hegyaljai s másodpercenként 27.900 kilométeres sebességgel az északi sark déli vonzóerejénél kötöttem volna ki. Most már magam is meggyőződtem, hogy a tulajdonképpeni vonzóerő az, ha egy férjhezmenendő lánynak száz lánc földje van. Másféle vonzóerő nem létezik, mert ha a föld valamit magához vonzana, akkor az sohasem tudna elszakadni onnan, én meg hiába kapálódznék, ugy oda volnék bigyesztve a földhöz, mint az okmánybélyeg az erkölcsi bizonyítványhoz.

Hering János ur azonban mégis csak megfélekedett valamiről, ami csakugyan forog. Még pedig az a bizonyos „izé“, ami a fejében forog. Ez azután egészen biztosan forog.

Eppur si muove.

K. A.

Megkezdte működését a Reggeli Ujság velikakikindai szerkesztősége és kiadóhivatala

Mindennap a hajnali órákban érkeznek a legfrissebb Reggeli Ujság Velikakikindára

A Reggeli Ujság technikailag lehetővé tette, hogy Velikakikindára mindennap a legfrissebb számmal már a kora hajnali órákban megérkezzenek és ezzel lapunkat Velikakikindán is bevezethessük. A kikindai közönség már ezen a héten örömmel látta, hogy a Reggeli Ujság aznapi száma már a kora reggeli órákban kapható. Az az öröm, amellyel lapunkat a felsőbácskai és bánáti közönség fogadta, biztató jel arra, hogy

a kikindai közönség is hamarosan nagy számban lesz híve a Reggeli Ujságnak, amelynek egy célja van: jó, megbízható és friss hírszolgáltatást adni a közönségnek.

Velikakikindán a Reggeli Ujság helyi kiadóhivatalát Rebholz Ferenc könyvkereskedő vezeti, akinél a lap meg is rendelhető és aki a lapot minden reggel pontosan leszállítja az előfizetőknek, vagy a

példányonkénti vásárlóknak. Emellett arról is gondoskodtunk, hogy megbízható tudósításunk legyen és ezért velikakikindai tudósítónak Tang Istvánt vettük fel, aki már évek óta dolgozik az ujságírásban.

Itt jegyezzük meg, hogy a Reggeli Ujság kora reggel kapható Novakanizsán, Sztarakanizsán, Horgoson, Martonoson és Kraljevbergen is.

Hirdetéseket

a Reggeli Ujság részére
KULÁN

Pleesz Henrik vesz fel

A „Titanic“ pusztulása

Írta: CHARLES WEBLORU

„Lefőztük a Cunardot és lefőztük a németeket!“ Ez a két mondat csendült ki a lelkesült pohárköszöntőkből, amelyek 1912. április 6-án, a londoni Carlton szállóban rendezett tündöklő fényű estélyen elhangzottak. Aki csak a dúsgazdag amerikaiak közül ezen a tavaszon Európában járt, mind összese-reglett Londonban, hogy a világ legnagyobb új hajóján tegye meg az utat hazafelé. Ott volt a milliós Astor, aki fiatal feleségével nászutjáról tért vissza. Mellette állt Charles Hays amerikai vasutkirály, a Grand Trunk Pacific Railway elnöke. Egyik sarokban láttuk Taft elnök titkárát, Butt örnagyot, a másikban a pénz birodalmának több uralkodója között Guggenheim Benjámint, a réz királyt itt Wiedener philadelphiai bankárt, amott William Stead újságfejedelmet és tucat számra nagy nevek és még nagyobb vagyonok birtokosait.

Huszonegy csomóval megyünk, a csavaroknak a legnagyobbat kell végezni, 78 fordulatot egy perc alatt! — ezt az utasítást kapta Smith kapitány. A parancsot Bruce Ismay adta, a White Star elnöke aki személyesen vett részt az utazásban. És Andrews mérnök, a Titanic építője, hozzátette:

— Veszély nem létezik... Hajónk a világ tenger közepén oly biztos és megrendíthetetlen, mint a gránitszklakon épült várkastély.

Le kellett verni a gyorsasági rekordot, mert még nagyobb fény ragyogja be a White Star, ha a 45.000 tonnás tengeri óriás egyuttal a világ leggyorsabb hajójának bizonyul.

Másnap este megtörtént a behajózás. A hajólistán 1400 utas neve szerepelt, a személyzet, a tisztokkal együtt 1000 főből állott. A póstahivatalban 3500 postaszék tornyosult hétmillió levéllel, a páncélszekrényekbe 6 millió dollár áru értékpapírt helyeztek el és 29 ékszeres kasszákat 4 millió dollár értékkel.

Április 8-án indult el a Titanic a liverpooli kikötőből.

Hat napig simán telt az út. A fedélzeten az érezhető hideg dacára vidám elevenség uralkodott. Ezen az estén az első osztályú utasok részére fényes bált rendeztek a Newyorkba való szerencsés megérkezés előzetes megünneplésére. A szalonokban zene szólt, a bárban durrögtek a pezsgősüvegek. A fedélzeten is tombolt a jókedv, a fiatalok közül azok, akik nem táncoltak, a flörtnek hódoltak. A fedélközön, ahol 880 utas szórakozott, olasz népdalok, orosz muzsika és a táncolók vidám kurjongatása töltötte meg a levegőt.

„Jéghegy a láthatáron!... Semmi baj!“

Smith kapitány felbukkant a dohányzóban. „A Cap Race magasságában járunk“, — jelentette. A vezénylést Mudlock, az első tiszt vette át. Egy órával előbb beszélt Bruce Ismay elnökkel, aki utasítást adott, hogy az elért gyorsasági rekord mellett mindenáron ki kell tartani.

— Hüvö... lett, Mister Ismay, — jegyezte meg Mudlock, — az uszó jéghegyek vidékén vagyunk.

— Nem ijedünk meg egy jéghegytől, — nevetett Bruce Ismay, — a Titanic nem hiába kapta a nevét, megbirkózik egy ilyen jégből való titánnal is.

Most tehát Mudlock a parancsnoki hidon állt. Az árbóckosár beszélőtöleséről jövő kiáltásra riadt fel:

— Jéghegy a láthatáron. Egyenest a hajó felé tart, nagyon nagy, mintegy háromszáz méternyire!

Mudlock nem nagyon ijedt meg. Mit jelent egy jéghegy a vasból és acélból épült titánhoz képest. Utasítást adott a fényszóró működtetésére. A fény felragyogott és a csóvák rávilágítottak a hatalmas, világos színben csillogó tömegre. Hatalmas hegység bukkant fel a kormányosi hid közelében, — és ebben a pillanatban Mudlock ajkán is ijedt kiáltás hangzott el, mert ekkora jéghegyet még ő sem látott soha életében.

A két titán összecsap.

A szemközti jövő titán, amely a hullámokból bukkant fel, 300 méternyire emelkedett ki a tengerből és közelebb volt, mint Mudlock gondolta. Alig fogta meg a tiszta az emeltyűt, amely parancsát a kormányosi szobába közvetítette, amikor a „Titanic“ oldala már megremegett az összeütközéstől. Mudlock megfélemezett róla, hogy a hajót távol kell tartani a jéghegytől, mert annak csak tizedrésze látható és a nagy tömege a felszín alatt rejtőzködik. A szörnyetegnél ez az elsőlyedt része rohant neki a hajónak.

Az első körlet összeroppan, a mögötte levő hidak leszakadtak. A hajónak ez a része letépett és össze-vissza hajlott vasroncsok tömkelegévé vált. A vízhatlan páncél keresztültört, a falak papírként omlottak össze és a víz széles áradatban ömlött a hajó belsejébe. A szalonokban, ahol a lökést erőteljesebben érezték, mint a fülkében, nagy pánik támadt. De a tiszték gyorsan megnyugtatták az utasokat.

— Nincs semmi baj, csak egy jéghegyet suroltunk, — és mindenki fellelegzett.

Ejfel előtt negyedórával történt az összeütközés. Öt percel később Smith kapitány a rádiófülkébe lépett és mosolygva mondotta:

— Suroltuk a jéghegyet. Legyenek készen, ha esetleg vészjeleket kell adnunk.

A műszerészek, akik később igazi hősöknek bizonyultak, rossz éleket gyártottak, amikor az első vészjelzést leadták:

„C. Q. U. D.“ (Come quickly, danger! Jertek gyorsan, veszély!)

Süllyed a hajó.

De ez a jeladás nem volt elég. Tíz percel később Smith kapitány, fehéren mint a fal, ismét megjelent.

— Gyorsan, gyorsan... S. O. S... Süllyedünk!

Ejfel már elmúlt. Az utasok még mindig szentül hitték, ahogy nem fenyeget veszély. Mindenki olyan biztonságban érezte magát a hajón mint valami szárazföldi palotában. A zene szólt, a párok táncoltak és évődtek. A fülkék ablakain át látták az utasok, hogy a fehér tömeg távozik, eltűnik. De a két műszerész lázasan dolgozott kabinjában, küldözte szét a remegő, ijesztő esdeklést, a végső kétségbeesés utolsó kiáltását: Save our souls — Mentéséket meg lelkeinket!

Ez a kiáltás megcsikordult a Titanic antennáin és az éterhullámokon elszállt a távolba. Először a „Frankfurt“, Lloyd-gőzös fogta fel, azután a „Virginian“, a „Parisien“, a „Carpathia“ és végül a „Titanic“ testvérhajója, az „Olympic“. A „Carpathia“ volt legközelebb, hetven tengeri mérföldnyire, három óra járásnyira. Az „Olympic“, amely Newyorkból indult, ugyancsak felkerekedett, hogy segítséget hozzon. Még öt óra kell és mindenki megmenekül.

De a segítség bevárására már nem volt idő. Félórával ejfel után elhangzott a parancs: „Utasok a felső fedélzetre!“

Leírhatatlan zűrzavar támadt. Mindenki a mentőcsónakok felé igyekezett és csak most jöttek rá, hogy a csónakokban alig van hely a hajón tartózkodó személyek harmadrészenek befogadására. A Titanic tizenhat mentőcsónakkal indult el, de ezek közül négyet az összeütközés szétzúzott. Mindegyik csónak előtt két tiszt állt előreszegett revolverrel.

Ujabb vezényszavak csattogtak: „Nők és gyermekek előre! Férfiak vissza!“

A hajó már aggasztóan előredőlt.

Kiosztották a mentőöveket, a nőket és gyermekeket besegítették a csónakokba. Az utasok közül sokan segítettek a tiszteknek, elsősorban Astor, a milliárdos, aki így kiáltott felesége után:

— Viszontlátásra Newyorkban.

Azután továbbisietett Butt örnaggyal és mindennél segíteti, ahol lehetett. Az utolsó pillanatban mindketten a parancsnoki hidra ugrottak és együtt várták a halált.

Ezerhatszáz dalolva ment a — halálba...

A női utasokat lassanként elhelyezték a csónakokban. Három mentőcsónak férfiakkal maradt.

Eddig sikerült a fegyelmet fenntartani. De amikor azt látták, hogy elsőnek a hajótársaság elnöke, Bruce Ismay foglal helyet legjobb barátjaival együtt, kitért a felháborodás viharra. Esetlen dulakodás kezdődött, sokan késsel harcoltak, hogy előreverekedjék magukat, több lövés dördült el. A tiszték nem tehettek mást, kénytelenek voltak leteríteni a legelszántabbakat, de őket is leütötték és ez a borzalmas jelenet csak akkor ért véget, amikor a matrözök az utolsó csónakot is lebocsátották.

Ezerhatszáz ember maradt a fedélzeten.

Nem volt menekülés mindenki tudta, hogy elveszett. A kapitány a hajó orrára vezényelte a zenészeket és a víz fölött felcsendült az óngol egyházi dal: „Közéledben Istenem...“ A hajónrekedők veleénekeltek a zenekarral.

A csónakokon verejtékezve ezvezték a matrözök, hogy a Titanictól távolabb kerüljenek. A beszállás soká tartott, már két óra husz perc volt. A csónakok már háromszáz méternyire jutottak. A lemara-

Ha gyermek kacag vágyas szemedbe

Írta: KOVATS ANTAI

Kaland, hirnév, kétes lángu dícsőség

Ingerli vágyadat, heviti véred.

Boldogságodat kergeted előttük:

— Balgatagon elhited magaddal —

S hogy azokkal együtt ezt is eléred.

Letört hittel, fanyarul kell belátnod:

Délibáb-boldogságod el nem érted.

Zsebedben a kaland dija, s a hirnév

Felvet jámbor szemek előtt lebegve.

Mint délibáb poros, utmenti fákat,

Vagy alföldi bogárhátú tanyákat

Magas röptű, szívárványos egekbe:

S üres szívvel lebegsz üres magasban,

Nem ül megnyugvás lüktető erredbe.

Egy van, csak egy! — Ez szivedet betölti,

Nyugalmat ringat lázadó erredbe;

Csillogó fényt gyújt kereső szemedben,

Leled sötét kriptájába világít,

S megsimogatja lelkedet repesve;

Gyötrő törtetéted lángját lehüti:

Ha gyermeked kacag vágyas szemedbe!

Temerin, 1930. január 31.

dottak százával ugrottak a jeges vízbe és hallo-
lehetett kiáltásukat: Segítség, segítség!

A hajó eddig csupán kissé előredőlvé, mint egy pompás, ragyogó palota, a felszínen lebegett. Minden lámpája égett. Egyszerre azonban függőleges felegyenesedett hátsó részével felfelé és így maradt egy percig. A gépek csikorogtak, az ottmaradtok egy nyüzsoogtek a függőleges helyzetbe került fedélzeten, mint a hangyák és aki nem tudott jól megkapaszkodni, száz méter magasról a vízbe zuhant. Egy percel később a víz behatolt a gépházba, egyik robbanás a másikat követte, lángok csaptak ki, sivitő gőz tödult az eresztékekből, azután egyszerre elaludtak az összes lámpák és a Titanic nyilegyenesen, elejével lefelé hirtelen a mélységbe furdott.

Alig csapott össze a hullámsír az óriási alkotmány fölött, toronymagasan robogtak a hullámok és forgók képződtek, amelyek a csónakokig karikáztak. Egy percel halotti csend uralkodott, de azután az emberek ismét felvetődtek a felszínre és sziv-bemerkoló kiáltások hallatszottak, amelyekre a megmenekültek kétségbeesett jajgatása válaszolt. A segítségkérés majdnem félórán át szakadatlanul tartott és hatása olyan megrendítő volt, hogy a párom utolsó csónak férfiutasa énekbe kezdtek, hogy az asszonyok ne hallják ezeket a hangokat, amelyekből férjük, testvérük, atyjuk szavát vélték kivenni.

Ezek közül a szerencsétlenek közül nagyon kevesen menekültek meg, úgy, hogy sikerült a hullámkergette nagy hordókra vagy gerendákra felkapaszkodniok. Így járt a két hős szikratávirász, Harold Bride és Philips. A távirófülkében már vállukig ért a víz, de ők még mindig dolgoztak, röpitették szét a hívó vészjelet. Philips az utolsó üzenetet anyjának küldötte: „Minden rendben, meg vagyunk mentve, ne aggódj!“

A két műszerész csak akkor vetette magát a vízbe, amikor a hajó felágaskodott. Bride-ot megmentették, mert az ár az egyik csónak felé sodorta. Philips négy órán át a jéghegy vízben maradt egy deszkára tapadva. A „Carpathia“ rátalált és kihálászta, de egy órával később a hajón meghalt a kimerültségtől.

A Titanic háromezer méter mélységbe siklott le a tengerfenékre... és még ma is ott nyugszik. Ezerhatszázharmincöt ember lelte halálát a hullámokban.

Amikor a vizsgálat megindult, Bruce Ismay utól megkérdezték, hogy voltak-e még a hajón nők és gyermekek, amikor ő csónakba szállt. Zavartan da-dogott:

— Erről, sajnos, nem tudok felvilágosítást adni.

A vizsgálat megállapította, hogy a Titanic kevés mentőcsónakkal indult utnak, legalább két tucatot kellett volna magával vinnie. Még súlyosabb volt az a vád, hogy a személyzet nagyrészt olyan matrözökből állt, akik nem részesültek kellő kiképzésben és első ízben keltek át a tengeren.

Az európai és amerikai biztosítótársaságok összesen negyvenhétmillió font sterlinget fizettek ki. A White Star ellen is óriási kártérítési pörök indultak, de ezek nem jártak eredménnyel, mert a bíróságok kimondták, hogy vis majornal szemben az emberi erő tehetetlen és a felelősséget néha lehet megállapítani.

G·Y·E·R·M·E·K·E·K U·J·S·A·G·J·A

Mi történt a hétfejűvel?

Irta Paulini Béla

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy hétfejű sárkány. Ehez kétség sem fér: jeget hallottunk már róla, képen is láttuk először.

Egy törzsön hét fej, hét fejen hét hatalmas száj, mely piros tüzet lövelt, hét fejen tizennégy előmeredő szem, melyből zöld fényesség áradt, hét fejen tizennégy hegyes fül, mely — ide-oda billeget, egyebet ugyan nem csinált. Két szárny — csak.

Tarajak futottak alá a Hétfejű fejeiről a hátára, találkoztak ott, hogy egy tarajban vonuljanak végig a törzsön, a farkok leghegyéig.

Lába csak négy volt a Hétfejűnek, de karomokkal, ha hétszer számtalan hegyes toka nem bizonyult elégségesnek, jó hasznát vette a négyszer sok karomnak is.

Sárgazöld, meg barnazöld foltok váltakoztak a testén, amelyek különben legalább akkora volt, mint hétszer a fej, hétszer a nyak, egyszer a törzs, négyszer a végtagok, egyszer a farkok összevéve: remélem elég pontosan megmondottam, melkora volt.

Ugy-e bár, ott lakott a maga mélységes barlangjában. Kopár vidék a barlang körül, fa, virág, fű sem állhatta huzamos ideig Hétfejű kénköves lehelletét. Ez a világ vége — mondogatta a Hétfejű, ha valaki arra vetődött — mit keresel itt, ahol a madár se jár, ahol csak én járok, hét fejemmel, igaz, most te is, egy fejjel, de nem soká, mert — hámm! — bekapom a fejedet.

Olykor természetesen szántsándékkal kerültek el a Hétfejű sárkány tanyája felé emberek, többnyire ifjú lovagok, bátorszívűek. Hogy legyőzzék a Hétfejűt, páros viadalban. S ritkán kerültek vissza élve és soha senkinek sem sikerült megölnie, — amugy egész haszonra — a Hétfejűt, nem bizony.

Világ vége... Milyen tul már a semmi következik, téged vallott tanyájának a hétfejű. Hires, nevezetes, egykor úgy rettegett hétfejű sárkány: de hát hova is lették, egyszer csak, ahogy multak az idők, egyszer csak mi történt veled? A Hétfejű természetesen nem ad erre feleletet. Tán maga sem tudja, hogy — nincs már.

Vagy van?

En már tudom, mi történt vele.

Nos, igazán szeretném tudni: csakugyan tudom-e?

Mindjárt kipróbálom.

Ha meg tudom irni, — hová is lett, mi történt vele, Hétfejűvel — akkor bizonyos hogy tudom.

Jó, irom hát.

Megpróbálom irni.

Irom már, irom.

Szerintem akkor történt vele a baj, amikor egyszer a fejeknek — amelyek hosszú ideig egy akarat szerint cselekedtek — valami átkos gondolatuk támadt. Hogy melyik is a legkülönb? Melyik az igazi? A legfőbb? Csupa csodált sárkányfej közül, hatalmas sárkány hét izmos kobakja közül melyik előtt hajóljon meg, a többi hátra. Melyik legyen a főfej s melyik hat az alárendelt fej, ha mind egy formán kiválóan tartsa magát, vagy épenséggel — mind egyik különben tartja magát a többi határára.

Átkos gondolat.

Kétség sem férhet ehhez, ugy-e bár?

Sárkányt is megrontó gondolat.

Akkor történt a baj.

Hétfejű-veszedelem akkor esett.

En már tudom ezt.

Egyszerre csak összemaradott a hét fej. Hét száj már egymásnak kapott. Hét nyak vértett csakhamar. Minek utána oly soká vezette hét sárkányfejet egy akarat,

egyszer csak — megették egymást hét sárkányfejek, így lehetett ez, így volt ez, így van ez, nem másként.

En már tudom azt.

Más biztosan nem tudta eddig.

Máskülönbben elregélte volna már más is.

Az a feltevés tehát, mintha csak bujdosna a Hétfejű sárkány, nem fedi a valóságot. Nem áll, hogy azért tűnt el, mert az emberek kimondták, biz a föld gömbölyű, tehát nincs is seholy vége a világnak. Ahol a Hétfejű tanyázhat. Határozottan cáfolnom kell, mintha a sárkány — nem nyugodna bele az emberek megállapításába — s azóta a világ végét keresné, ki tudja, hol, merre, bujdosolva. Nem, nem ez felel meg a valóságnak.

En nagyon jól tudom mindezt.

Azért tudtam megírni.

A gyermekektől - a gyermekeknek

Egyik tiszamenti falusi iskolában elletett feleletek:

— Nem szégyenled magadat Pista, hogy már harmadik év óta mindig visszamaradsz az első osztályban?

— A tanító ur már 26 éve, hogy mindig itt marad és még sem szégyenli magát.

— Egy szép szentképet kapsz fiam, ha meg tudod mondani, hol van az Isten?

— En meg kettőt adok a papbácsinak ha megmondja, hogy hol nincs az Isten.

— Anyádtól olyan ételt kapsz, amit szeretsz. Az milyen étel?

— Jó.

— Azután olyant kapsz, amit még jobban szeretsz. Hát az milyen étel?

— Jobb.

— A harmadik tál ételt pedig legjobban szereted. Milyen étel az?

— Hát izé... lekváros palacsinta, mert azt szeretem legjobban.

— Mondj egy mondatot a lóról.

— A ló huz.

— Hogy mondanád ezt a parancsoló módban.

— Gyí te hó!

— A jelen, mult és jövő időre mondok egy példát. „En látok egy ökröt“. Pista! Mikor látod te azt, a jelen, mult vagy a jövőidőben.

— Igenis, hogy most látom a jelen időben.

— No kis fiam, meg tudnád-e mondani, micsoda betű ez?

— Hát keed nem tudja?

— Ha én az egyik kezembe adok három golyót, a másikba pedig kettőt, hány golyó lesz összesen?

— Akkor összesen lesz hét golyóm.

— Te nem tudsz számolni.

— Már pedig hét golyóm lesz összesen, mert már két golyó a zsebemben van.

— No Jancsi, most vehetsz magadnak három marokkal ezekből a cukorkákból.

(Jancsi sirva fakad).

— Mi az, miért sirsz?

— Mert csak két markom van.

— Tudod-e Pista, hogy mi az arany?

— Dupla elem.

— Mi az, hogy dupla elem?

— Tessék csak egyet kinn hagyni az asztalon, majd meglátja, hogy elem-elem.

Garabonciás diák

Technika és tudomány

Hangyátüztöltés. A rovarok életmegtérültségének tanulmányozása, megfigyelése napról-napra új meglepetéseket tár a tudomány elé. Így csak nemrég fedezték fel, hogy a hangyaállam szükség esetén rendes tüztöltésért szervez tűz által fenyegetett lakóhelye megvédésére. Marguerite Combes asszony, francia rovarbiológus, aki a fontainebleau-i erdőszélességben különösen a hangyák életmódját tanulmányozza, rájött, hogy az ott élő vöröshangyák nagyon ügyes tüztöltésnek bizonyulnak adott esetekben. A környéket ugyanis sűrűn keresik fel a kirándulók s gyakran megtörténik, hogy egy-egy elhagyott égő cigarettavég egy hangyabolyra esik. Ez jelentékenyen hozzájárult a hangyák „tüztöltési ösztönének“ kifejlesztéséhez.

Tüzetesebb megfigyelések kimutatták, hogy a hangya a védekező mirigyében termelt hangyasavval oltja el a tüzet, akként, hogy erős savsugarat fecskendez a tűzforrásra. Combes asszony kísérletképpen égő viaszrudat dugott az egyik hangyabolyba. Az első pillanatban rendetlen pánik támadt a hangyanépség között, de csakhamar formális tüztöltőcsapat alakult ki belőlük, mely szabályos oszlopokban rohamra indult az égő viaszgyertya ellen. Jórésztük biztos távolságban maradt a lángtól, mialatt 25 előőrsek megközelítve azt, jól irányzott hangyasavszugarakat fecskendeztek rá. A láng tüstént pattogni, lobogni és gyengülni kezdett. Mennél kisebb lett a láng, annál szorosabb gyűrűt vontak körülötte a hangyák s egyre ostromolták savfecskendőkkel. A láng egy percnél rövidebb idő alatt kialudt. Azután levágták a még izzó kanócot s addig szagagatták, amíg a legkisebb parázs is kimúlt. Csak ezután tértek nyugalomra a kis tüztöltők. Sorozatos kísérletekkel annyira fej-

Ruff csokoládé jó és olcsó

lesztették a hangyák ügyességét, hogy egy izben már 10 mp. alatt végeztek a viaszgyertya lángjával. Máskor viszont egy percnél is hosszabb ideig tartott a munka, ha nál megnehezítette az oltás műveletét.

Mme. Combes ezután igen nehéz feladat elé állította a „tüztöltőkké“ kiképzett állatot: stearyngyertyát oltatott velük. Ezzel már sok bajuk volt a hangyáknak. A tüztöltőcsapat megközelítette a lángot, az előőrsek elpusztultak az olvadt stearinban, az utánuk következők pedig feltartották a csapatot, hogy a további szerencsétlenségnek elejét vegyék. Működésbe jöttek a tűzfecskendők s a hangyák láthatóan óriási erőfeszítést fejtettek ki, hogy végezzenek a nagy lánggal. Nagynehezen sikerült az oltás és a parázsló kanócot most is szétszagagatták. Egy másik hangyaboly tagjai nem mutattak ily ügyességet a tüztöltésben, mert fecskendők nem találtak célba. Végre hősiessé módon fojtották el az államukat fenyegető veszélyt: szabályos hadoszlopba sorakozva, megrohanták a lángot s az ki-lobbant a magukat önzetlenül feláldozó hangya-polgárok tetemei alatt. A gyertya ezen a módon 4.5 perc alatt aludt ki, rengeteg halálos áldozatot hagyva maga körül.

A világ első porszívógépe 1869-ből származik, ebben az évben kapott ugyanis szabadalmat egy Mc Gaffey nevű chicagói ember újrendszerű portisztító készülékére, amelynek szívóventilátora és zsákszerű porszűrője volt. A ventilátort kézzel kellett hajtani s valószínűleg ezért nem vált be, mert a működéséhez szükséges nagy fordulatszámot csak elektromos erő biztosíthatja.

ZAYMUS GYULA:

ÉJFÉLI VENDÉG

REGÉNY

(1)

I.

A karmelita kolostor éjféljében fráter Elízus fuldokló lélekzettel rohan fel a lépcsőn. Kint itéletidő volt. Villámok cikáztak, zuhogott a zápor s az ég oly élesen hasított bele az éjszakába, mintha a sötét boltozat haragjában meghasadozott volna. A víz patakokban ömlött le az ablaküvegeken és sok helyütt csurogva folyt be a víz a folyosókra. A sarus fráter gyors léptei hirtelen a zuhogó eső zajába olvadtak, hogy aztán a különben mindig oly csendes folyosón hangos beszéd ébredjen fel.

— A víz áttörte a esatorna falát — kiáltotta egy megrémült valaki, mire Loverini Arisztid, a fiatal egyetemi tanársegéd is kiugrott az ágyából s egy-két ruhadarabot magára kapva, ő is a szerzetesek után sietett, kik alig pislákoló lámpásokkal vagy füstölő gyertyákkal a kezükben iparkodtak a veszedelemben lévő kriptába jutni.

A földalatti helyiségek nehéz levegője hideg szélként párázott felfelé. A lámpák lobogó nyelve úgy tűnt fel, mintha homályos üvegburában kinlódó, égő hernyó vajdott volna. A kinti zivatar zenebonája a mélybe már nem hallatszott ugyan, de helyébe a szétrepedt esatornában rohanó víz moraja került.

A kriptá pántos ajtaja előtt tanácstalanul álltak meg az álmukból felvert szerzetesek s mindegyikük a másiktól várta a eslekvési mód bölcs tanácsát. Loverini, ki mint fiatal történész a kolostor vendégszeretetét élvezte, fázni kezdett a csupasz lábára huzott papucsban, melybe mint hideg jéggyík esuszott bele a víz.

— Testvérek, előre! — adta ki a jelszót a főnök, de mikor kinyitották a kriptá ajtaját, a rótszínű lángok fényénél ijedten látták, hogy a víz sötét hádeszi tóként bugyborékolva mindinkább emelkedik.

— Arviz, szentséges ég — kiáltotta egy kis szemüveges páter, mire szinte kórusban feleltek rá a szent férfiak — Libera nos Domine.

— Szivattyukért, esőbrökért — hangzott a parancs s a máskor mindig oly csendes zárda hangos lett, mint egy méhraj.

A fráterek derékig ugrottak a vízbe s megragadva egy márványlapot, a esatorna nyílására szerették volna helyezni, ha tudták volna, hogy hol repedt meg. Fráter Elízeus. kibén a buzgalom a legnagyobb volt, el is indult a felfedező utra, de szerencséjére alig tett három lépést, mikor a főnök utána kapott.

— Per amorem Dei — hová megy, testvér — el akar veszni a biztos halálban?

Ép ideje is volt, mert ha Elízeus még egy lépést tesz, behullott volna a nyílt esatornába, melyből kimenteni vajmi nehéz lett volna a szegény embert.

Míg a páterek a dagadó víz következményeitől elrémülve a fal mentén húzódó szűk párkányokon álltak, melyekről izgalomban lerugdosták a már évtizedeken át ott pihenő koponyákat, a megmerített esőbröket kézzel-kézre adva, a tengert akarták kimeríteni. Fráter Eusztách hangosan imádkozott s a homlokáról babszem nagyságu verejték ömlött alá.

Az eső alábbhagyott! — hallatszott, mint megváltó hír a magashól, mire a mozgó vödörök megálltak utjukban s az előre görbült atyák nagy sóhajjal egyenesedtek fel.

Arisztid, ki nem valami nagy buzgalommal vett részt a mentési akcióban, inkább a kriptá oldalalait tanulmányozta s a földön esontvázakon mosolygott, melyek kiágaskodtak a piszkos hullámokból. Szinte azt várta, hogy egyszerre, megunva a hideg földöt, ki fognak ugrani, hogy haláltáncot járjanak a párkányzatokon. Pehelykönnyű

esontók usztak a vízben, amely láthatólag apadni kezdett.

De egyszerre a jobboldali fal, mintha csak késsel metszettek volna el, nagy locesa nással a vízbe dült. Az elvált falrészlet a kriptá márványdíszé volt, mely mögött szép esendesen örök álmukat aludták az Istenben megboldogult elődök. A nem várt esemény új rémületet keltett a már megnyugodott atyákban. A szokatlan látvány, mely szemük elé tárult, nem volt mindennapinak nevezhető. A márványlapok ugyanis a fal mentén hosszában fekvő koporsók takarói voltak, melyek most hirtelenben láthatókká váltak. A falüregek kinyíltak s a széthullóban levő koporsók szuette falai, mint könnyű kártyalapok estek egymásra.

Loverini tartotta meg higgadságát egyedül s magában szinte örült, hogy ily nevezetes eseménynek a szemtanúja lehetett, melynek nyoma a rendház krónikái között örök időkre meg fog maradni.

A víz mindinkább apadt s Loverini valami asztalon vagy ládán megtámaszkodva, gyertyával a kezében a sűrűregékbe világított. Nehéz, penész szag áramlott a mélyedésekből feléje s az elműlt igazi képe mutatkozott be neki ünnepi díszben.

A szerzetesek a folyosókra húzódtak, hogy a teendőket most már nyugodtabban megbeszélhesék s így Loverini kutatásaira ügyet sem vetettek. Mert h'sz' mi is lehetett volna azokban a régi koporsókban, ami figyelemre érdemes lett volna. Egy karmelita ki életében szegény volt, mennyivel inkább az még a halálában. Porladozó esont s tán egy-két ruhafoszalvány, ha még meg nem ettek a csendben dolgozó férgek, melyeket évszázadokon át nem háborgatott senki.

Loverini az első pillanatban semmit sem látott, csak később, midőn közelebb hajolva, jobban szemügyre vette a koporsó belsejét, vette észre az alsó deszkán, mintha valaki porral oda rajzolta volna egy emberi esont váznak a körvonalait. Ráfúj s a por szétrepent.

A nyitott ajtón hideg levegő áramlott be egyszerre, léghuzat keletkezett s Arisztid szíve táján kellemetlen érzés vonult tova. A szomorú kép azonban, mintha hirtelen megváltozott volna, mert Loverini arcára kiült szokatlan erős kifejezéssel a figyelem. A porréteg alatt a fej helyén egy pap'rcsomagot vett észre. A keze remegni kezdett az izgalomtól s mint egy detektív, ki jó helyen jár s léptei biztos nyomokon viszik a cél felé, nyúlt a csomag után, hogy a belsejébe nézhessen. Legnagyobb öröme egyedül volt. A szentatyák mind kint álltak a folyosón, csak ha'k szavuk fátyolos hangja szűrődött be hozzá. Mintha lopott volna, oly rejtélyes mozdulattal tette el köpenye alá az ismeretlen tartalma pap'rcsomót s azután, mint az, ki legjobban végezte dolgát, a vizionálás meményében elbucszva a páterektől, a szobájába sietett.

Az ajtót magára zárta, azután szinte dideregve bujt a párnák közé, hogy az éjjeli szekrényre helyezett lámpa fényénél bepilanthasson a titkokat rejtő lapok közé.

A füzet nehezen vált szájjal s az első helyről, ahol kinyitott, egy esomó százábu hernyószerű freg hulott a paplanra. Mikor a sűrű utalátat egy pillanatig a kezében érezte, az a gondolata is tűmadt, hogy jobb lenne tán mindent úgy, ahogy van, a tűzbe dobni s a multat nem háborgatni, de aztán újra csak felfogott benne a szenvedély s a keze között szótárló papirlapokat egymásután kezdte szétválasztani.

A füzet fedőlapja hasznavehetetlen foszlányokban esett szét s az irás csak később lett olvasható, de ott aztán egészen szép, érthető betűk alakjában. Az utolsó lapon a

részben épen maradt betűk fölött világos olvasta az alábbi sorokat:

HIER ENDET DIE GESCHICHTE
DES GRAFEN ROMUALD VON MARIEN
HEIM.

AVE MARIA!

A füzet kihullott a kezéből s szeme me-reven a menyezetre nézett. Mintha megérezte volna hogy életének egy fordulópontjára került, ahol felfogja őt az Isten nagy lendítőkerekének a vonzása s elröpíti messze olyan lelki bonyadalmak közé, melyek évszázadokon át békecségekben pihentek, míg most az Isten láthatatlan keze le nem vés-róluk a fátylat, hogy napvilágra hozza mind-azt, aminek gyümölese csak most érett meg.

A lámpa gyér világításában a falak sötétben maradtak, csak az óriási feszület szomorú, lehajtott fejű Krisztusának ragyogott a szeme a szomszéd falon, mintha sirt volna.

— En nem sietek és mégis utolérek mindent — mondta a feszület nyílt ajku lakója — s az ártatlanságot diadalra juttatom. Az emberek sorsa az én kezemben van s bár ott szabadon élhetnek, az áldást s büntést mégis én tölem kapják.

A folyosókról még egyszer-kétszer hallatszott a siető barátok saruinak esat-gása, de aztán az is elmult s csak a sz-muzsikált kinn az ablak alatt, mintha szer-nádot adott volna a nem messze fekvő temető halottjainak.

A kolostor régi épület volt. Falai sok küzdelmet láttak s ha egyszer az örök ne-maság megszólalhatott volna, véres szomorú történetek elevenedtek volna föl vértar-hős szerzetesek küzdelmeiről, a vandál la-boruk rémségeiről s megszámlálhatatlan-lyan eseményekről melyeknek nyoma ves-mint a tavalyi hónap, melyet már minde-ki elfelejtett s amelyre már senki sem gondol.

Loverini ép azért kereste fel a esentes zárdát, mert tudta, hogy a nagy könyvtár levéltára sok anyagot nyújthat készülő történelmi munkájához, melynek a címe: „A szerzetes rendek és a középkor“.

Egyszerre éles harangszó zavarta meg a esendet. Két óra. Zsolozsmaszóra hívta a szerzeteseket. S amíg a lehajtott fejű férfiak kemény, gyalultlan deszkaterdepőn eserni kezdtek énekszóval az Istent, Loverini újra felvette a füzetet s lassan olvasni kezdte:

ROMUALD SZERZETES TÖRTÉNETE.

Es amikor fáradtan, kimerülve a kolostor kapuját megzörgettem, a krisztusi sz-retet melegsége ölelt magához. Elrongy-lódott ruhám, tollát vesztett süvegemet levettem, hogy soha többé se lássam s azután magamra huztam egy új élet ruháját, melyben életem végéig jártam és könnyeimel-áztattam. De legyen áldott az Úr neve mind-azért, amit velem tett. Szemeim gyengék, a- karatom már hajlítható s most érzem itt az elműlkedések szent helyén, hogy az élet-rejtélyeit mi emberek nem vagyunk hivatva-megoldani, az az isteni bölcsesség minden-hatóságának és kifürkészhetetlenségének van fenntartva. Neveket az idő el fogja söpörni, a nagy bűn azonban, mely ki üzött az otthonomból, fel fog egykor káltani s bo-esánatért fog esdeni, noha és annak köszön-hetem, hogy szerény, alázatos szolgálójává vá-lasztott az Isten s megengedte nekem, hogy az oltára zsámolyánál dicsőíthessem nevét. A halál torkából menekültem meg s számos ellenségek vették körül gyarló testemet. Bársonyos zekében s földig nyomó fájdalommal vánszorogtam faluról-alura s sok-sok or-meg-aldadt bennem a vér, mikor a sátán munká-jával kellett találkoznom. O, közletről sem tudom leírni a nagy bánatot, mely akkor ben-nem volt s megérteni még most sem tudom azt az áldatlan küzdelmet, mely keresztény és keresztény között végbe megy.

(Folytatás következik).

RADIÓ MŰSOR

Vasárnap, február 16.

Beograd. 9: Istentisztelet közvetítése a beogradi székesegyházból. (Az első beogradi énekharang közreműködésével) 10.30: Gramofonhangverseny (Edison Bell Penkala lemezek). 12.20: A rádiózenekar déli hangversenye. 1. Wollni: Hősi vér. (Induló). 2. Waldteufel: Csak neked. (Keringő) 3. Suppée: Pique dame (Nyitány). 4. Ippolitov-Ivanov: Kaukázusi suite. 5. Kettelbey: Harangok a távolban. 6. Fetrás: Szerenád. 7. Rendla: Szerb árvák. 8. Tranlauer: Galopp. 13.30: Hírek közlése. 16: Cigányzene. Mitrovics-Sabaliya énekbetéteivel. 17.05: Mezőgazdasági előadás. 17.30: Tamburahangverseny. 19.30: Közvetítés a zemuni vakok intézetéből. 20. Erth Rudolf a beogradi opera tagjának esti hangversenye. 20.30: Kabaré. „Hallo Radio Beograd“ 1. Kolo. Hallo hallo radio Beograd. 2. Kolo. Zöld Május. 3. Tijardovics: Ni vengo bit. 4. Valentin: Teorreádor. 5. Tijardovics: Idill. 6. Döelle: Ha a fehér orgona virágozik. 7. Engelbereg: A szívünk az nem jazzband? 8. Brotzki: Pardon, pardóon senyora. 9. A. D.: Utazás a világ körül. 10. Bogomazov: Vegyetek rádiót. 22: Hírek és időjelzés. — 22.15: Pugarinovics asszony román dalokat énekel. Zongorakiséret: Konstanz de Finden—Matacsics. 23: Táncczeneközvetítés a Palace szállóból.

Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika. 10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Muraközy Gyula kecskeméti lelkész. 11: Egyházi ének és zene a kir. udvari és várplébánia templomból. Szentbeszédet mond Kemenes Illés dr., a budapesti Szt. Benedek-rendi reálgymnázium igazgatója. 12.15: A „Rádió Élet“ matinéja a Vigszínházból. Rendezők Hegedüs Tibor és K. Halász Gyula. 3.30: A Földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. 4: Rádió Szabad Egyetem. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5.15: Budapest Székesfőváros Népművelési Bizottságának hangversenye a Vigadóban a székesfővárosi zenekar közreműködésével. Vezényel Siklós Albert karnagy. 7.30: Fleta-gramofonhangverseny. 1. Puccini: Tosca — levélaria. 2. Verdi: Rigoletto — Az asszony ingatag. 3. Bizet: Gyöngyhálszok — ária. 4. Respighi: Nebie — olasz dal. 5. Leoncavallo: Kacag Bajazzo. 6. Puccini: Bohémek — Mily hideg a kis kéz. 7. Verdi: Aida — Celesta Aida. 8. Donizetti: Favorita — nagy ária. 9. De Falia: Nana, spanyol dal. 8. Tömörkény István novellái. 3.40: Lehár-est. Közreműködik Szabó Lujza, a m. kir. Operaház művésznője, Szedő Miklós, a Városi Színház operaéneke és a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Donáth Jenő, a berlini „Metropol Theater“ karnagya. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Bécs. 10.30: Orgonajáték. 11: A bécsi szimfonikus zenekar játéka. 1. Weinberger: Schanda-nyitány. 2. Weber: C-dur zongora-verseny. 3. Reger: változatok és fuga. 15: Képrádió. 15.30: Szórakoztató zene. 17.40: Utelírás. 18.20: Felolvasás. 18.50: Kamarazene. 20.10: Régi bécsi farsangi multságok, zenés összeállítás kilenc részben a régi bálók helyei szerint.

Hétfő, február 17

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 12.40: A rádiókvartett déli hangversenye. 13.30: Hírek. 17.05: Felolvasás az „Elbeszélések a multból“. B. Ilics Mazsuranics Iván novelláiból. Felolvassa Milojevics asszony. 17.30: Dr. Dragutin Vladiszavljevics csevegő gyermekokról és a szülőkről. 18: Délutáni hangversenyközvetítés a Moszkva kávéház nagyterméből. 19.30: Francia nyelvoktatás. 20: Atvitel Prágából (A Tunggram rádiócéggel közreműködésével). Egyik szünetben mintegy 21: Hírek és időjelzés.

Zagreb. 12.30: Gramofon. 17.30: Hangosfilm közvetítése. 20.30: Nemzetközi hangverseny Prágából.

Budapest. 9.15: A m. kir. 1. honvédelmi gyalogezred zenekarának hangversenye. Vezényel Fricsay Richárd zenetudományi igazgató.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Gramofonhangverseny. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3: Piaci árak és árfolyamhírek. 4: Asszonyok tanácsadója. (Arányi Mária előadása). 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. 5.45: Debreceni Rác Jancsi és cigányzenekarának hangversenye. 6.45: Német nyelvoktatás. 7.20: Rádió amatőrposta. 8: Mécs László saját költeményeiből ad elő. 8.30: A középeurópai műsorcsere-sorozatban a prágai rádióállomás műsorának közvetítése.

Kedd, február 18.

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 12.40: A rádiókvartett déli hangversenye. 13.30: Hírek. 17.05: Szerau Matild novelláiból felolvas Bandics Mica. 17.30: Monolog. 18: Jazzband. 19.30: Német nyelvoktatás. 20: A rádiókvartett kis hangversenye. 20.30: A zagrebi rádióállomás közvetítése. 22: Hírek és pontos időjelzés. 22.15: Balalajka zenekar tánczenéjének közvetítése a Ruska Lira nagyterméből.

Zagreb. 12.30: Gramofon. 17.30: Népszerű hangverseny.

Budapest. 9.15: Eugen Stepat orosz balalajka-zenekarának hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 2.30: Hírek. 3: Piaci árak és árfolyamhírek. 3.30: A „Tündérvásár“ meserőjaja. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. 5: „Helyes magyarság, magyar helyesírás. (Halász Gyula előadása). 5.30: A Mándics szalózenekar hangversenye. 6.10: Lukinich Imre dr. egyetemi ny. r. tanár előadása: „Magyarország történelme életrajzokban“. 6.50: Francia nyelvoktatás. 7.25: Lauris Lajos, a m. kir. Operaház művésznőnek dalestje. Zongorán kísér Polgár Tibor. 8: Vigjáték-előadás a Studióban. „A kis lord“. Vigjáték három felvonásban. Irta Burnett Hudgson. Fordította Hajó Sándor. Rendező Hegedüs Tibor. Utána kb. 10 órakor pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Szerda, február 19

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 12.40: A rádiókvartett déli hangversenye. 13.30: Hírek. 17.05: Mesedélutáni gyermekeknek. (Bandics Mica felolvasása). 17.30: Felolvasás. Nietzsche „Gondolatok az életről“ című művéből. 18: Harmonikahangverseny. 19.30: Dr. V. Vitezica professzor előadása. 20: Negyedik szonátaest. Közreműködnek: Vladimir Szlatin professzor (hegedű) és Alekszije Bitakov. 20.50: A kolli. Heinz Fuchs 1 felvonásos rádiókomédiája. 21.15: Jura Ferdinánd (Szobotica) a berlini konzervatórium énekprofesszorának hangversenye. 22.15: Táncczene (Edison Bell Penkala lemezek.)

Budapest. 9.15: A m. kir. Orsz. Tiszti Kaszinó szalózenekarának hangversenye. Vezényel: Bertha István karnagy. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A Bachmann szalótrío hangversenye. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 3: Piaci árak, árfolyamhírek. 3.30: Morse tanfolyam. 4: Raggamby András novellái. 5.30: A Zeneművészeti Főiskola zenekarának hangversenye. Vezényel: Zsolt Nándor karnagy. 7.20: Hekler Antal dr. egyetemi ny. r. tanár előadása: „Michel Angelo élete költeményeiben“. 7.45: Indián-, néger-, frisch- és Kentucky-dalok. Előadja Kőszegi Teréz, a Városi Színház operaénekesnője. Zongorán kísér Polgár Tibor, fuvola Hochstrasser Ferenc. 8.20: Mórlic Zsigmond felolvasása. 8.40: Zongora-hegedű szonáták. Előadják: Stefániai Imre (zongora) és Hubay Jenő dr. (hegedű). 1. Mozart D-dur szonátája. 2. Beethoven: G-dur szonátája. 9.25: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 9.40: Másfélóra könnyű zene. Zenekari hangverseny. Vezényel: Polgár Tibor karnagy. Utána éjjel 1 óráig: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye.

Csütörtök, február 20

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 12.40: A rádiókvartett déli hangversenye. 13.30: Hírek. 17.05: Felolvasás Rodin „A művészet“ című könyvéből. 17.30: Verescsak agrármérnök a keleti országok agrárkulturájának visszafejlődéséről és ennek a világpiacon való kihatásáról tart előadást. 18: Délutáni hangversenyátvitel a „Moszkva“ kávéházból. 19.30: Francia nyelvoktatás. 20: Operaátvitel a ljubljani nemzeti színházból. Egyik szünetben kb. 21.30: Pontos időjelzés, hírek.

Budapest. 6.15: Hangverseny. Közreműködik: Negro Ivánka (ének), Solty Gy. (zongora) és Hidy-Gyulai Mária (hegedű). Zongorán kísér: Polgár Tibor. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A Mándics szalózenekar hangversenye. 12 óra 25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3: Piaci árak és árfolyamhírek. 4: Rádió Szabad Egyetem. (Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása.) Utána: Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 5.10: A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadás-sorozata. Vitéz Fodor Vince, Kecskemét th. város erdőmérnöke. „Tanyafásítás“. 5.40: Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. Vezényel: Bundschuh István karnagy. 6.40: Angol nyelvoktatás. 7.25: A m. kir. Opera ház előadásának ismertetése és az előadás szinlapjának a felolvasása. 7.30: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. „Farsangi lakodalom“. Vigopera 3 felvonásban. Utána kb. 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária nagyszállóban.

Péntek, február 21

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 12.40: A rádiókvartett déli hangversenye. 13.30: Hírek. 17.05: Felolvasás Krajncsevics költeményeiből. 17.30: Stefanovics Dimitrije maratoni futó az erdei hosszútávúfutás tréningjéről tart előadást. 18: Jazzmuzsika (Edison Bell Penkala lemezek). 19.30: Német nyelvoktatás. 20: Operaátvitel a beogradi nemzeti színházból, a Telefunken rádiócéggel együttesen. Egyik szünetben, kb. 21.30: Pontos időjelzés, hírek.

Budapest 9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye. 12.05: A m. kir. 1. honvédelmi gyalogezred zenekarának hangversenye. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3: Piaci árak és árfolyamhírek. 4: Pósa bácsi meséiből olvas fel Pósa Lajosné. 4.45: Pontos időjelzés. 5: Kertész József felolvasása: A rádió és tengeraltjáró. 5.30: Szórakoztató zene. 7: Vitéz Garamszeghy Sándor előadása: Haza a forradalmi Oroszországon végig. 7.30: A Palestrina kórus hangversenye. 8.20: Szavaló est. 9.25: Gramofon opera-előadás. Rossini: A szevillai borbély című operája. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, hőjelentés. Majd Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye a Baross-kávéházban.

Szombat, február 22

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 12.40: A rádiókvartett déli hangversenye. 13.30: Hírek. 17.05: Bandics Mica meséket mond a gyermekeknek. 17.30: Dr. Drágics Emil ismert higiénikusokról tart előadást. 18: Tamburahangverseny. 19.30: Fran Marroevics Stambulról tart előadást. 20: Offenbach: A varázshegedű, operett. 21: Esti hangverseny. 22: „A jellem“. Komédia 1 felvonásban. 22.20: Milutinovics Mile énekes-télye gitárkísérettel. 23.20: Táncczene átvitel az „Excelsior“ szállodából.

Budapest 9.15: Gramofonhangverseny. 12: Déli harangszó. 12.05: Hangverseny. 2.30: Hírek. 3: Piaci árak és árfolyamhírek. 4: Berecz Dezső novellái. 4.45: Pontos időjelzés. 5: Meisner Ferenc dr. előadása: A farsang és tánc. 5.30: A Fejes szalózenekar hangversenye az Ostende kávéházból. 7.30: A m. kir. 1. honvédelmi gyalogezred zenekarának hangversenye. 8.30: A magyar zene barátai egyesületének hangversenye. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, majd Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária nagyszállóban.

Látogassák meg
saját érdekükben a

LEIPZIGI TAVASZI VÁSÁRT

(Nagy technikai és építészeti vásár márc. 2-12-ig, textilvásár márc. 2-10-ig)

Iparosok, nagykereskedők. Elvárnak benneteket itt kb. 10.000 kiállító 21 országból

Kérjen kimerítő felvilágosítást a
LEIPZIGER MESSEAMT, LEIPZIG
Zvančan biro, Iajpcakog sajam
Beograd, Knez Mihajlova 33
D. KOVÁCS, Moser & Wertheim cégnél
Novisad, Mileticeva u. 36, Telefon 20-41

NAGYFEJEDŐ kézimunka üzlete
NOVISAD
Jevrejska ulica 9.

Előnyök. Kézi- és géphímázó terem.
Gombáthuzás. Nagy választék a legújabb
Maggony, Storr, müljő, futó, ágyterítő és
gyógyminták előnyomtatása és him-
zéses, kézi- és gépszur, tűlhimzés, end-
tűzés, diaspárna montirozás és perzsa
szőnyeg nyírása (stuccolás). Sportzászlók
készítése. Teljes keletgyék készítése bo-
snyó anyagból is. Nagy választék kézi
szőpáncsokban. Kézimunka kellékekben
alacsony árak! — Pontos kiszolgálás!

LENKEY IMRE és FIA
GOLGOTA
temetkezési vállalata
Novisad, Uspenszka ul. 12. alatt

Temetések rendezését 410 dinar-
tól feljebb elvállaljuk. Raktáron
tartunk nagy választékban min-
dennemű temetkezési cikkeket
Exhumálást, szállítást a legszoli-
dabb árak mellett vállalunk. Gé-
erővel gyártott nagy koporsó-
raktár. Ugyazintén kész butorok
és mindennemű asztalos munkák
készítését kedvező fizetési felté-
telek mellett elfogadunk

**Olcsó utazás Budapestre
ugy a jugoszláv, mint pedig
a magyar vasutakon**

1930. március 17-25-ig.

Fenti idő alatt a magyar határ vizum nélkül léphető át és a vizum Budapestén 67 százalékos kedvezményel (egyharmad árban) adatik ki. A vizum két havi tartózkodásra jogosít.

Ugyancsak fenti idő alatt a Budapestre és vissza való utazásnál a magyar vasutak 50 százalékkal, a jugoszláv vasutak pedig csak a visszautazásnál 50 százalékos díjrékpénztár.

A vizumnélküli utazásra, a vasuti és egyéb kedvezmények igénybevételére jogosító igazolványok a budapesti Tenyészállatvásár és Mezőgazdasági Kiállítás alkalmával (1930. március 20-25) adatként ki és a kiállítás megtekintésére is jogosítanak. Ezen igazolványok darabonként á 60 D. és portó be-
küldése ellenében a következő helyeken kaphatók:

Beograd: Magyar kir. Kereskedelmi Képviselet Utazási Osztálya (Beograd, Jak-siceva ul. 2), Putnik Utazási Iroda, Kolar-eseva 1.

Subotica: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Lloyd, Általános Hitelbank, Köz-gazdasági Bank.

Bácska Topola: Takarékpénztár.
Novi Vrbas: Schmidt Frigyes, Taka-
Veliki Beeskerek: Takarékpénztár.

Sombor: Gazdakör, Novosel János tit-
kár, Kereskedők Egyesülete.
Velika Kikinda: Centralna Stedionica.
Osijek: Jugoslovenska Banka, Lavos-
lav Papai.

Novisad: Kereskedelmi és Iparbank,
Putnik Utazási Iroda, Lusztig Bankház, Mer-
kurbank.

Csakovec: Hoffmann Elemér,
Novi Becej: Általános Hitelbank.
Kula: Hitelbank.

Bácska Palánka: Kopecky Sándor.
Odzsaci: Takarékpénztár.

Murska Subota: Prekomurska Banka.
Apatin: Banka i Stedionica, Berleko-
vics Sándor.

Stari Becej: Népbank, Potiska Banka,
Galambos István.

Pancevo: Népbank.
Sarajevo: Putnik.
Skoplje: Kereskedelmi Kamara.

mérséklést engedélyeznek.

**Rózsá és fehér burgonya,
vörös- és fokhagyma**
stb. vagon és kisebb tetelekben
kapható
Gausz János Novisad, Futoski put 66
Telefon 25-34

Részletfizetésre is!
kaphatja a világmárkás
gramofónokat és lemezeket

Ujjonnan megjelent! Ujjonnan megjelent!

„SONNY BOY” játszva és énekelve
A legújabb slágerek nagy választékban!!

Elsőrendű gyártmányú zongorák, piani-
nók, harmoniumok, vonós és fúvóhang-
szerek olcsóbb, mint bárhol

Truppel Bélánál
hangszerkészítő

Novisad, Duna ucca 17.

Telefon 26 69

**Fazon vasablakok,
vaskonstrukciók** 109

ugymint építési és gépi-katosmunkákat, víz- és
olajtartályok, autogenhegesztések a legolcsóbban
megrendelhetők
Reichel Rezsóné, Novisad
Dudarska 2., Sireljčka 47

Vulkanizál 200

külső és belső autogumikat, hűtőpöket, sárcipőket tartósan,
olcsón és szőzen
Bürger Koszta gőzvulkanizáló cég
Jevrejska u. 4

INGYEN 109

nem, de a legolcsóbban vállalom a vulkanizálást
Autótulajdonosok figyelmébe ajánlom vulkanizáló műhelyve-
met. Javítások 50% olcsóbb az eddiginél. 110 és sárgumi ca-
pók javítása. Gépi- és lakatosmunkák. Technikai szerelések,
vizvezeték és csatornázást vállalom. Javítások azonnali és
pontosan eszközöltetnek
BRAUN LÁSZLÓ, Novisad, Futoski put 7. az udvarban

Fenyő-szölőkarók 632

4 és 5 sukkos,
fenyő vikli

3 sukkos, fűrészelve,
valamint hasítva
ajánl:
Binder és Polgár, Zemun
faipari és kereskedelmi részv.-társaság

Jelzálogkölcsonőket

folyósít szántóföldekre

Opšte Jugoslovensko Bankarsko Društvo A.D. Filijala Novisad
Allgemeiner Jugoslavischer Bank-Verein A.-G. Filiale Novisad
Kralja Aleksandra ul. 7. Postafiók 169
Telefon: 29-31, 29-32 Sürgőnycim: Bankvereiu
FŐINTÉZETEK:
Beograd, Čika Ljub'na 18. Zagreb, Jurišičeva 22.
ELINTÉZ MINDENMŰ A BANKSZAKMÁBA VÁGÓ ÜZLETEKET

Hirdetéseket felvesz a Reggeli Ujság kiadóhivatala

„PIETET” temetkezési vállalat

Vilson tér 2. (főpostánál) Telefon 20-90
Temetkezések már 510 dinártól feljebb
Fizetési kedvezmények

December elsejével megnyitottuk **ILÓKÖZLETŐNKET**
(Tisztviselőtelep, Cara Dušana 65.) Baki Antal vezetésé alatt

NORA

4 lámpás
**VILLANY-
RÁDIÓ**
hitelesített skálával
Egy gomb beállítás.
Képviselet:
Krausz Miklós
Novisad, Jevrejska 18